

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

PANORAMA ROKU

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2019

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej gwarantem ochrony prawa Unii

PANORAMA ROKU

Sprawozdanie roczne
za rok 2019

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedną z siedmiu instytucji europejskich.

Jako organ sądowy Unii ma on za zadanie zapewniać poszanowanie prawa europejskiego poprzez czuwanie nad jednolitą interpretacją i jednolitym stosowaniem traktatów.

Za pomocą swojego orzecznictwa Trybunał przyczynia się do ochrony wartości Unii i współdziała na rzecz integracji europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej składa się z dwóch sądów: Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Unii Europejskiej.

Spis treści

Przedmowa prezesa.....	5
------------------------	---

1| Rok 2019 w błyskawicznym skrócie

A/ Rok w ilustracjach.....	8
B/ Rok w liczbach.....	24

2| Działalność sądownicza

A/ Przypomnienie najważniejszych wyroków roku.....	32
B/ Kluczowe dane liczbowe dotyczące działalności sądowniczej.....	53

3| Rok otwartości i kontaktów

A/ Ważne wydarzenia.....	62
B/ Kluczowe liczby	70

4| Administracja w służbie sprawiedliwości

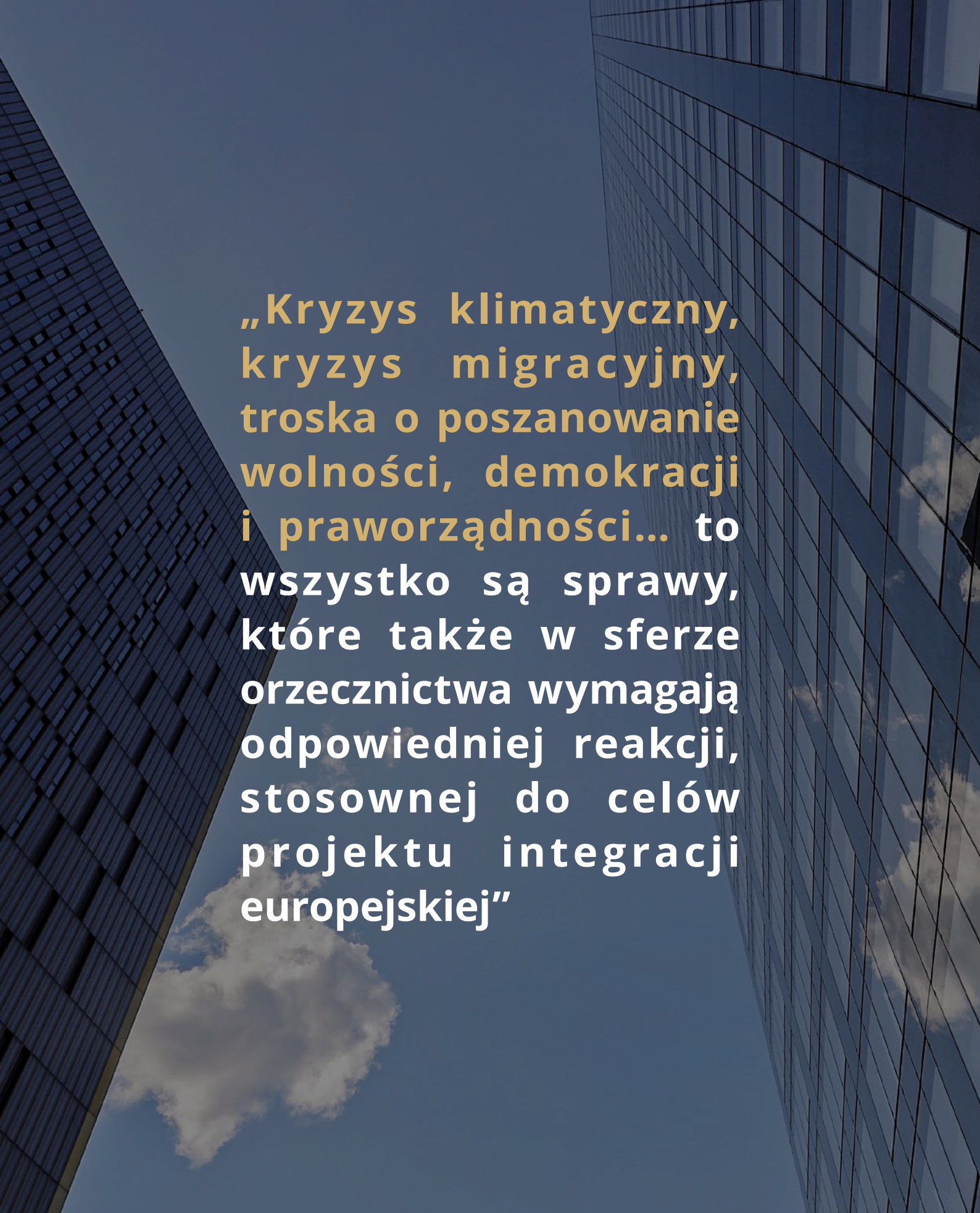
A/ Nieustanne dążenie do wydajności.....	74
B/ Trybunał zwiększa swą obecność w sieciach społecznościowych	76
C/ Instytucja chroniąca środowisko naturalne	78

5| Spojrzenie w przyszłość

	81
--	----

6| Pozostańmy w kontakcie!

	85
--	----

„Kryzys klimatyczny,
kryzys migracyjny,
troska o poszanowanie
wolności, demokracji
i praworządności... to
wszystko są sprawy,
które także w sferze
orzecznictwa wymagają
odpowiedniej reakcji,
stosownej do celów
projektu integracji
europejskiej”

Koen Lenaerts

Prezes Trybunału
Sprawiedliwości Unii
Europejskiej

PRZEDMOWA PREZESA

Rok 2019 upłynął w Trybunale Sprawiedliwości pod hasłem rocznic i doniosłych zmian: dziesiątej rocznicy wejścia w życie traktatu lizbońskiego, który nadał Karcie praw podstawowych Unii rangę prawa pierwotnego, piętnastej rocznicy „wielkiego rozszerzenia” Unii Europejskiej, trzydziestej rocznicy powstania Sądu, a przede wszystkim – ukończenia reformy struktury sądowniczej Unii, wskutek której w Sądzie zasiada obecnie po dwóch sędziów z każdego państwa członkowskiego.

W dniu 19 września 2019 r. odbyła się uroczysta inauguracja trzeciej wieży, a tym samym zakończyła się piąta rozbudowa Pałacu, która po raz pierwszy od 20 lat umożliwiła zebranie pod jednym dachem wszystkich pracowników instytucji.

Cieszy mnie również niezmiernie otwarcie naszej instytucji na szerszą publiczność, o czym świadczy bezprecedensowe powodzenie Dnia Otwartego, pogłębienie współpracy Sieci Sądowej Unii Europejskiej oraz wzbogacenie strony internetowej Trybunału poprzez zamieszczenie we wszystkich dostępnych językach wniosków w sprawie pytań prejudycjalnych przedkładanych przez sądy państw członkowskich, a także not i opracowań sporządzanych przez naszą dyrekcję ds. badań i dokumentacji.

Pod względem statystycznym 2019 r. był wyjątkowy z kilku powodów. Dla obu sądów łączna liczba 1739 spraw zakończonych jest zbliżona do historycznego wyniku z 2018 r. Trybunał rozstrzygnął rekordową liczbę spraw (865 w 2019 r. w porównaniu z 760 w 2018 r.). Ogólna liczba nowych spraw (1905) osiągnęła niespotykany dotąd poziom. Wśród nich na uwagę zasługuje rekordowa liczba wniesionych spraw prejudycjalnych (641), co świadczy o rosnącym zaufaniu sądów krajowych do systemu sądowego Unii. Warto też odnotować, że w dniu 1 maja 2019 r. wprowadzono mechanizm wstępnego przyjęcia do rozpoznania określonych rodzajów odwołań. Pozwoli to Trybunałowi Sprawiedliwości na lepsze wykorzystanie jego zasobów w interesie wszystkich podmiotów prawa.

Na łamach niniejszej Panoramy Roku 2019 czytelnik dowie się także o wysiłkach podejmowanych przez oba sądy w celu skrócenia przeciętnego czasu trwania postępowań (15,6 miesiąca w 2019 r. w porównaniu z 18 miesiącami w 2018 r.), w ich niestrudżonym dążeniu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości skutecznie i na najwyższym poziomie.

Nie można wreszcie pominąć faktu, że 2019 r. był dla Unii Europejskiej burzliwym okresem. Kryzys klimatyczny, kryzys migracyjny, troska o poszanowanie wolności, demokracji i praworządności... to wszystko są sprawy, które także w sferze orzecznictwa wymagają odpowiedniej reakcji, stosownej do celów projektu integracji europejskiej, i które będą miały bezpośredni wpływ na spory, które będą rozstrzygane przez Trybunał Sprawiedliwości oraz Sąd.

To ilustruje centralną rolę tych sądów we wspieraniu Unii opartej na praworządności i podstawowych wartościach, które stanowią jej fundament.

Sun

Mon

Wed

Thu

Fri

Sat

29

30

2

3

4

5

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

19

20

21

22

23

24

28

29

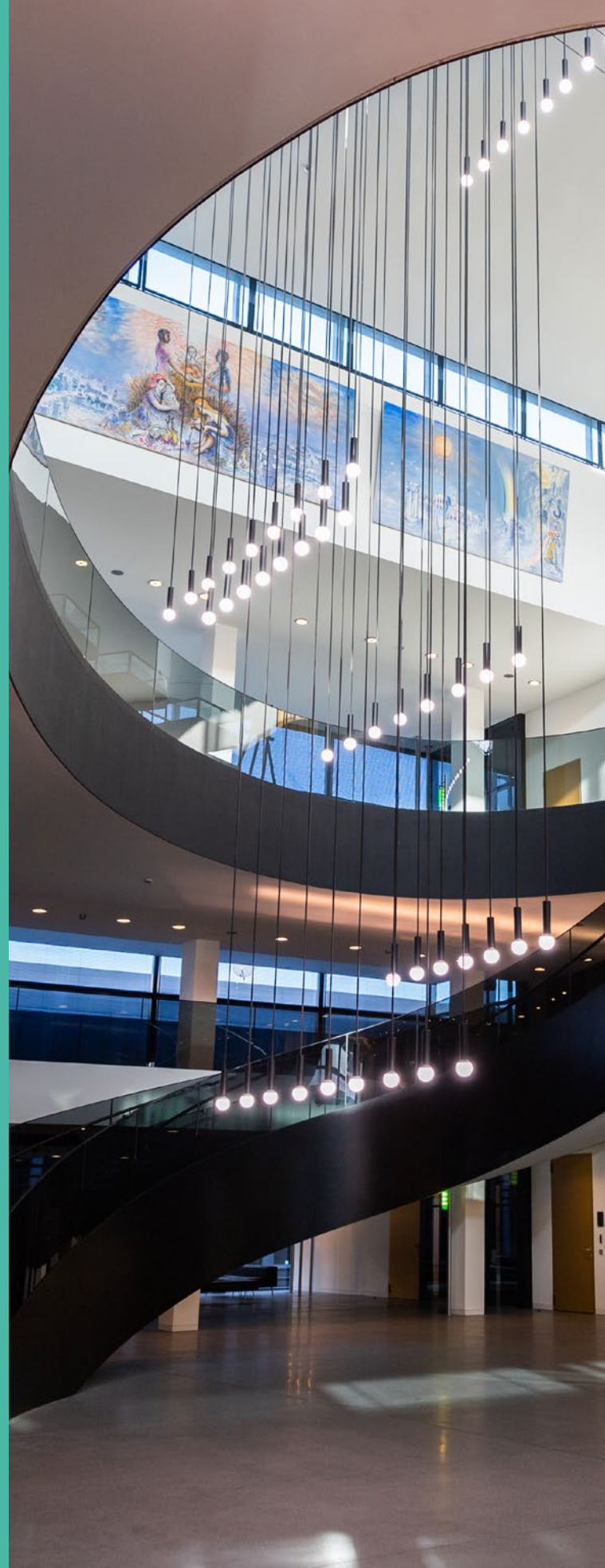
30

31

ROK 2019 **W BŁYSKAWICZNYM** **SKRÓCIE**

A | ROK W ILUSTRACJACH

Styczeń

22 STYCZNIA

Wyrok *Cresco Investigation*

Przyznanie w Austrii **odpłatnego dnia wolnego od pracy** w Wielki Piątek tylko pracownikom należącym do niektórych Kościołów stanowi zakazaną przez prawo Unii **dyskryminację ze względu na religię** ([C-193/17](#)).

➤ (zob. s. 40)

Luty

6 LUTEGO

Objęcie stanowiska przez nowego rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości

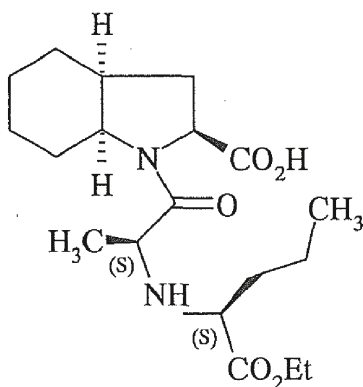
Priit Pikamäe (Estonia) został powołany na stanowisko rzecznika generalnego jako następcy Nilsa Wahla (Szwecja).

11 LUTEGO

Wręczenie nagrody „Puñetas de Plata”

Trybunał otrzymał srebrną nagrodę hiszpańskiego stowarzyszenia dziennikarzy prawniczych ACIJUR. Nagroda jest przyznawana co roku osobom lub instytucjom za ich **działania na rzecz wymiaru sprawiedliwości**.

7 MARCA

Wyrok *Tweedale*

Sąd stwierdził nieważność decyzji Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) o odmowie dostępu do badań toksyczności i rakotwórczości substancji czynnej **glifosat**. Należy zapewnić publiczny dostęp do informacji na temat skutków uwolnienia substancji czynnej do środowiska związanych z jej potencjalną toksycznością i rakotwórczością ([T-716/14](#) i [T-329/17](#)).

20 MARCA

Objęcie stanowisk przez dwóch nowych sędziów

Andreas Kumin (Austria) został mianowany sędzią Trybunału Sprawiedliwości jako następca Marii Berger. W ramach reformy Sądu **Ramona Frendo** (Malta) została drugim maltańskim sędzią w Sądzie.

29 MARCA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Constantin Film/YouTube i Google*

Niemiecki Federalny Trybunał Sprawiedliwości (Bundesgerichtshof) zwrócił się z pytaniem, czy YouTube (Google) może zostać zobowiązany do podania **numerów telefonów, adresów e-mail i adresów IP** osób, które zamieściły filmy w sposób **naruszający prawa autorskie** ([C-264/19](#)).

Kwiecień

8 KWIETNIA

Wizyta delegacji Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Trybunale

Trybunał przyjął delegację Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, głównego organu sądowego Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). Dyskutowano w szczególności o **podziale odpowiedzialności w świetle prawa międzynarodowego** między Unię a jej państwa członkowskie w dziedzinach objętych zakresem prawa Unii.

30 KWIETNIA

Opinia CETA

Przewidziany przez **umowę między Unią Europejską a Kanadą o wolnym handlu (CETA)** mechanizm rozstrzygania sporów między inwestorami a państwami jest zgodny z prawem Unii ([opinia 1/17](#)).

Maj

1 MAJA

Nowa procedura przyjmowania odwołań do rozpoznania

W trosce o jakość i prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości odwołania od wyroków Sądu w sprawach, które **były wcześniej badane przez niezależną izbę odwoławczą**, będą podlegały procedurze wstępnego przyjęcia odwołania do rozpoznania.

➡ (zob. s. 5)

14 MAJA

Wyrok CCOO

Państwa członkowskie powinny zobowiązać pracodawców do wdrożenia obiektywnego, niezawodnego i dostępnego systemu umożliwiającego **pomiar dobowego czasu pracy** świadczonej przez każdego pracownika ([C-55/18](#)).

► (zob. s. 41)

14 MAJA

Wyrok *Neymar*

Rejestracja znaku towarowego NEYMAR przez wnioskodawcę jest nieważna, ponieważ działał on w złej wierze, dokonując zgłoszenia znaku towarowego, podczas gdy znał tego brazylijskiego piłkarza, który był wówczas wschodzącą gwiazdą piłki nożnej, o talencie uznanym na arenie międzynarodowej ([T-795/17](#)).

► (zob. s. 45)

23 MAJA

Wyrok *Frank Steinhoff i in./EBC*

Sąd oddalił **skargę o odszkodowanie wniesioną przeciwko Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC)** przez prywatnych inwestorów, którzy ponieśli straty z racji restrukturyzacji w 2012 r. greckiego długu publicznego w drodze zamiany instrumentów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez państwo greckie na nowe instrumenty dłużne. Takie działanie nie stanowiło nieproporcjonalnego i niemożliwego do przyjęcia naruszenia prawa własności tych inwestorów, mimo że nie wyrazili oni na nie zgody ([T-107/17](#)).

14 CZERWCA

Okrągły stół „Sądy a prawo konkurencji”

Organizowane przez Trybunał debaty koncentrują się na ocenie różnych **systemów kontroli sądowej** w prawie konkurencji.

➤ (zob. s. 63)

19 CZERWCA

Wyrok *adidas*

Unijny znak towarowy zarejestrowany przez spółkę adidas, składający się z trzech równoległych pasków nałożonych na produkt w dowolnym kierunku, stał się **nieważny**, ponieważ ten znak towarowy nie uzyskał charakteru odróżniającego na całym terytorium Unii w wyniku jego używania ([T-307/17](#)).

➤ (zob. s. 46)

24 CZERWCA

Wyrok *Komisja/Polska*

Polskie przepisy obniżające **wiek przejścia w stan spoczynku sędziów Sądu Najwyższego** są niezgodne z zasadą państwa prawa i naruszają zasady nieusuwalności i niezawisłości sędziów ([C-619/18](#)).

➤ (zob. s. 36)

Marian Weyo/shutterstock.com

8 LIPCA

Wyrok Komisja/Belgia

Na Belgię nałożono okresową karę pieniężną wynoszącą 5000 EUR dziennie, ponieważ nie poinformowała Komisji o przepisach transponujących dyrektywę w sprawie szybkich sieci łączności elektronicznej. Jest to pierwszy przypadek zastosowania kary pieniężnej za **zaniedbanie obowiązku powiadomienia o środkach podjętych w celu transpozycji** dyrektywy do prawa krajowego ([C-543/17](#)).

fizkes/shutterstock.com

9 LIPCA

Wniosek o opinię na temat Konwencji stambulskiej

Parlament Europejski zwrócił się z pytaniem, czy projekty dotyczące **przystąpienia przez Unię Europejską do Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej** Rady Europy są zgodne z traktatami ([opinia 1/19](#)).

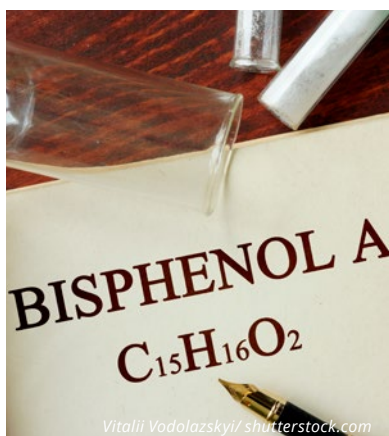
BigTunaOnline/shutterstock.com

10 LIPCA

Wyrok Amazon

Amazon jest zobowiązany do udostępnienia konsumentom **środków komunikacji, które umożliwią szybkie skontaktowanie się z tą platformą oraz skuteczne porozumiewanie się z nią** ([C-649/17](#)).

➡ (zob. s. 43)

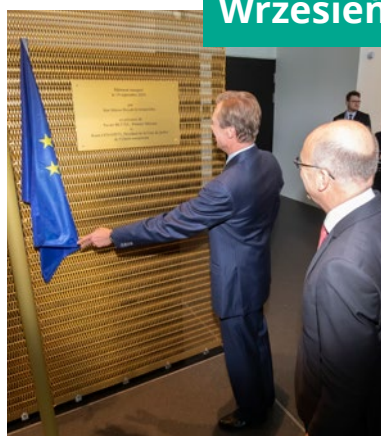

11 LIPCA

Wyrok *bisfenol A*

Potwierdzono zakwalifikowanie bisfenolu A w rozporządzeniu REACH jako **substancji wzbudzającej szczególnie duże obawy** ze względu na jej szkodliwe oddziaływanie na rozrodczość u ludzi. Rozporządzenie to zostało przyjęte przez Unię Europejską w celu poprawy ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego przed ryzykiem związanym z substancjami chemicznymi ([T-185/17](#)).

➤ (zob. s. 33)

Wrzesień

19 WRZEŚNIA

Inauguracja trzeciej wieży

Prezes Koen Lenaerts w obecności Wielkiego Księcia Luksemburga Henryka i premiera Luksemburga Xaviera Bettela dokonał inauguracji trzeciej wieży. Wieża ma wysokość 115 m i jest **najwyższym budynkiem** w Luksemburgu.

➤ (zob. s. 64)

zob. film na You Tube

24 WRZEŚNIA

Wyroki *Starbucks* i *Fiat Chrysler* („tax rulings”)

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej za niezgodny z prawem środek podatkowy stanowiący pomoc, wdrożony przez **Niderlandy na rzecz Starbucks** ([T-760/15](#) i [T-636/16](#)).

Natomiast skargi na decyzję Komisji uznającą za niezgodny z prawem środek pomocy wprowadzony **przez Luksemburg na rzecz Fiat Chrysler Finance Europe** zostały oddalone ([T-755/15](#) i [T-759/15](#)).

➤ (zob. s. 48)

25 WRZEŚNIA

Konferencja „Sąd Unii Europejskiej w epoce cyfrowej”

W Trybunale odbyła się impreza zorganizowana dla uczczenia trzydziestolecia powstania Sądu Unii Europejskiej.

➤ (zob. s. 65)

Na kanale You Tube można znaleźć **pamiętkowy film** z rocznicy, z wywiadami z członkami założycielami Sądu, a na stronie CURIA **materiały z konferencji** – [Actes du Colloque](#).

zob. film na You Tube

26 WRZEŚNIA

Częściowe odnowienie składu Sądu oraz objęcie stanowisk przez nowych sędziów

Skład Sądu uległ zmianie w związku z **jego częściowym odnowieniem oraz powiększeniem**. Mianowani zostali sędziowie: Tuula Pynnä (Finlandia), Gerhard Hesse (Austria), Mirela Stancu (Rumunia), Iko Nõmm (Estonia), Laurent Truchot (Francja), Johannes Christoph Laitenberger (Niemcy), Roberto Mastroianni (Włochy), José Martín y Pérez de Nanclares (Hiszpania), Ornella Porchia (Włochy), Miguel Sampol Pucurull (Hiszpania), Petra Škvařilová-Pelzl (Czechy), Gabriele Steinfatt (Niemcy), Rimvydas Norkus (Litwa) i Tamara Perišin (Chorwacja). Sąd liczy **52 sędziów**.

26 WRZEŚNIA

Wybór prezesa i wiceprezesa Sądu

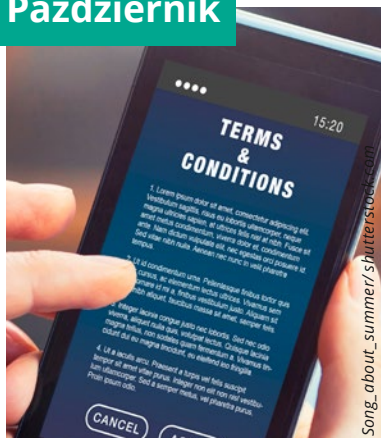
W następstwie częściowego odnowienia składu Sądu Unii Europejskiej sędziowie wybrali spośród siebie

Marca van der Woudego

(Niderlandy), wiceprezesa Sądu od 2016 r., na stanowisko prezesa Sądu, na trzyletnią kadencję.

Savvas Papasavvas (Cypr), sędzia Sądu od 2004 r., został wybrany na stanowisko wiceprezesa, również na trzyletnią kadencję.

Październik

1 PAŹDZIERNIKA

Wyrok *Planet49*

Ze względów ochrony danych osobowych umieszczanie plików **cookies**, które mają na celu zebranie informacji na temat internautów, nie może odbywać się bez ich wyraźnej i czynnej **zgody** ([C-673/17](#)).

■ (zob. s. 39)

7 PAŹDZIERNIKA

Objęcie stanowisk przez dwóch nowych członków Trybunału Sprawiedliwości

W siedzibie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odbyło się uroczyste posiedzenie z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowisk przez **Niila Jäätinena** (Finlandia), następcy Allana Rosasa, i **Nilsa Wahla** (Szwecja), następcy Carla Gustava Fernlunda.

19 PAŹDZIERNIKA

Dzień Otwarty

Dzień Otwarty przyciągnął w 2019 r. **4825 odwiedzających**, co stanowi bezprecedensowy sukces.

■ (zob. s. 65)

21 PAŹDZIERNIKA

Wniesienie do Sądu sprawy *Wagenknecht/Rada Europejska*

Czeski senator oskarżył Radę Europejską o zaniechanie uwzględnienia **konfliktu interesów** premiera Czech w odniesieniu do przyznawania **unijnych funduszy** ([T-715/19](#)).

24 PAŹDZIERNIKA

Wyrok *Kostka Rubika*

Sąd **unieważnił prawo do znaku towarowego** w postaci kształtu słynnej kostki. Powód: kształt kostki jest podyktowany wyłącznie zamierzonym efektem technicznym ([T-601/18](#)).

➡ (zob. s. 46)

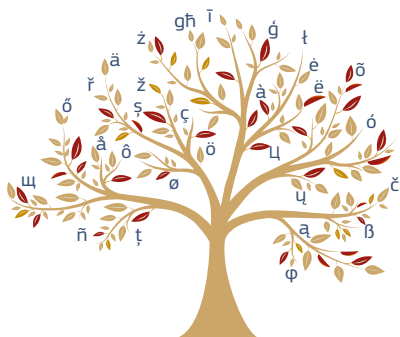
Listopad

8 LISTOPADA

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/Węgry*

Komisja kwestionuje węgierskie przepisy zwane „**Stop Soros**”, które przewidują w szczególności automatyczne odrzucanie wniosków o udzielenie azylu złożonych przez osoby przybywające na Węgry przez bezpieczny kraj trzeci, oraz uznanie za przestępstwo **wsparcia dla osób ubiegających się o azyl**, których wnioski nie mogą zostać uwzględnione ([C-821/19](#)).

13 I 14 LISTOPADA

Seminarium „Obrona i ukazanie wielojęzyczności”

Trybunał zaprosił ważne osobistości z tak różnych dziedzin, jak filozofia, prawo i nauka, aby ukazać im, jak działa na co dzień wielojęzyczny sąd, oraz aby stworzyć podstawy przyszłej współpracy **w obronie wartości, które reprezentuje sobą wielojęzyczność.**

► (zob. s. 66)

14 LISTOPADA

Złożenie uroczystego ślubowania przez dwóch nowych członków Trybunału Obrachunkowego

W związku z częściowym odnowieniem składu Trybunału Obrachunkowego **Ivana Maletić** (Chorwacja) i **Viorel Ștefan** (Rumunia) objęli stanowiska w Trybunale Obrachunkowym oraz podjęli uroczyste zobowiązanie do sprawowania ich w pełni niezależnie, w ogólnym interesie Unii.

18 I 19 LISTOPADA

Forum sędziów i prokuratorów

Organizowane dorocznie forum, na którym spotykają się wysocy rangą sędziowie i prokuratorzy ze wszystkich państw członkowskich oraz członkowie Trybunału, aby **omawiać rozmaite zagadnienia** prawa Unii.

► (zob. s. 67)

19 LISTOPADA

Zmiany w Sieci sądowej Unii Europejskiej (RJUE)

Trybunał udostępnił **publicznie** na stronie internetowej dokumenty procesowe i opracowania naukowe z platformy RJUE.

➡ (zob. s. 75)

Grudzień

1 GRUDNIA

Dziesięciolecie traktatu z Lizbony

Nadanie wiążącego charakteru prawnego **Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej** stanowi jedno z najważniejszych osiągnięć traktatu z Lizbony. Dla Trybunału traktat przyniósł szereg zmian, takich jak sposób mianowania członków oraz dostęp do sądu dla jednostek. Ponadto w **postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego** wprowadzono możliwość nałożenia na państwo członkowskie kar finansowych już od pierwszego wyroku stwierdzającego uchybienie.

3 GRUDNIA

Konferencja „UE a sankcje ONZ: perspektywa Unii”

Sąd był gospodarzem konferencji zorganizowanej przez fińską prezydentkę Rady Unii Europejskiej, Służbę ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej Komisji Europejskiej i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, przy udziale delegacji Rzecznika Praw Obywatelskich ONZ.

19 GRUDNIA

Wyrok Airbnb

Francja nie może wymagać od Airbnb posiadania licencji zawodowej pośrednika w obrocie nieruchomościami, ponieważ **nie notyfikowała tego wymogu** Komisji zgodnie z **dyrektywą o handlu elektronicznym (C-390/18)**.

19 GRUDNIA

Wyrok Niki Luftfahrt

Przewoźnik lotniczy odpowiada za **doznaną przez pasażera szkodę spowodowaną przewróceniem się kubka z gorącą kawą**. Wypadek nie musi wynikać z ryzyka typowego dla przewozów lotniczych (**C-532/18**).

19 GRUDNIA

Wyrok Junqueras Vies

Osoba wybrana do Parlamentu Europejskiego nabywa status członka tej instytucji z chwilą oficjalnego ogłoszenia wyników i od tej chwili chronią ją immunitety związane z tym statusem (w szczególności immunitet dotyczący podróży, pozwalający nowo wybranemu posłowi stawiać się w Parlamencie i wziąć udział w sesji inauguracyjnej). Jeżeli sąd krajowy uzna, że konieczne jest utrzymanie środka w postaci aresztowania tego posła, powinien zwrócić się do Parlamentu o uchylenie tego immunitetu (**C-502/19**).

B | ROK W LICZBACH

Instytucja w 2019 r.

W aspekcie statystycznym rok 2019 był wyjątkowy pod dwoma względami.

Łączna liczba spraw zakończonych w obu sądach jest zbliżona do historycznego wyniku z poprzedniego roku (1739 spraw w porównaniu z 1769 w 2018 r.).

Ogólna liczba nowych spraw wniesionych do obu sądów osiągnęła z kolei niespotykany dotąd poziom, wynoszący 1905 (w porównaniu z 1683 w 2018 r. i 1656 w 2017 r.).

To obciążenie pracą znalazło też odbicie w działalności służb administracyjnych, które wspierają na co dzień sądy.

ZASOBY

429 MLN EURO

w budżecie na 2019 r.

TRYBUNAŁ

1

**SĘDZIA
NA PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE**

11

**RZECZNIKÓW
GENERALNYCH**

SĄD

2

**SĘDZIÓW
NA KAŻDE PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE (OD WRZEŚNIA 2019 R.)**

2256

**URZĘDNIKÓW
I INNYCH
PRACOWNIKÓW**

1367 = 61%
889 = 39%

W kwestii **reprezentacji kobiet** na **stanowiskach kierowniczych** w strukturze administracyjnej Trybunał plasuje się w wyższym przedziale średniej instytucji europejskich.

Kobiety zajmują:

54%

stanowisk administratorów

39%

stanowisk kierowniczych (średniego i wyższego szczebla)

ROK SĄDOWY

(WSZYSTKIE SĄDY ŁĄCZNIE)

1905

SPRAW WNIESIONYCH

1739

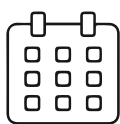
SPRAW
ROZSTRZYGNIĘTYCH

2500

SPRAW W TOKU

168 286

PISM PROCESOWYCH WPISANYCH DO REJESTRÓW SEKRETARIATÓW

ŚREDNI CZAS TRWANIA
POSTĘPOWAŃ

około **15,6** miesiąca

Trybunał Sprawiedliwości

14,4 miesiąca

Sąd **16,9** miesiąca

3199

komunikatów sądowych opublikowanych
w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

ODSETEK PISM PROCESOWYCH
ZŁOŻONYCH ZA
POŚREDNICTWEM E-CURIA:

Trybunał Sprawiedliwości: 80%

Sąd: 93%

Liczba kont dostępu
do e-Curia: 6588

e-Curia jest aplikacją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Umożliwia przekazywanie pism procesowych między przedstawicielami stron (w sprawach przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem) oraz sądami krajowymi w ramach odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości a sekretariatami wyłącznie drogą elektroniczną.

(zob. film na You Tube)

SŁUŻBY JĘZYKOWE

Trybunał jest wielojęzyczną instytucją sądową, musi być więc w stanie rozpatrywać sprawy w każdym języku urzędowym Unii, w jakim zostaną wniesione. Następnie zapewnia on rozpowszechnienie swojego orzecznictwa we wszystkich językach urzędowych.

24 JĘZYKI POSTĘPOWAŃ

552 KOMBINACJE JĘZYKOWE

600 PRAWNIKÓW LINGWISTÓW
TŁUMACZĄCYCH DOKUMENTY
NA PIŚMIE

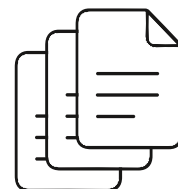
W Trybunale tłumaczenia sporządza się z poszanowaniem bezwzględnie obowiązującego systemu językowego, który przewiduje możliwość stosowania wszystkich kombinacji 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Wszystkie tłumaczone dokumenty są tekstami prawniczymi o wysoce technicznym charakterze. Z tego właśnie powodu służba językowa Trybunału zatrudnia wyłącznie **prawników lingwistów**, mających pełne wykształcenie prawnicze i biegłą znajomość co najmniej dwóch języków urzędowych poza swoim językiem ojczystym.

Ilość pracy (liczba stron tłumaczeń):

1 245 000 stron

Liczba stron przetłumaczonych przez
służbę tłumaczeń prawnych:

1 265 000

Oszczędności poczynione przez sądy

w celu zmniejszenia zapotrzebowania na tłumaczenia: **580 000 stron**

71

TŁUMACZY
KONFERENCYJNYCH
OBSŁUGUJĄCYCH
ROZPRAWY I SPOTKANIA

617

ROZPRAW I POSIEDZEŃ,
PODCZAS KTÓRYCH
KORZYSTANO
Z TŁUMACZENIA
SYMULTANICZNEGO

[zob. film na You Tube](#)

OTWARCIE NA PRZEDSTAWICIELI ZAWODÓW PRAWNICZYCH I OBYWATELI

2824

SĘDZIÓW KRAJOWYCH ZAPROSZONYCH DO TRYBUNAŁU
W RAMACH KONFERENCJI, SZKOLEŃ, WIZYT I STAŻY

OKOŁO

23 000

GOŚCI
PRZYJĘTYCH W TRYBUNALE

- PRAWNICY
- DZIENNIKARZE
- STUDENCI
- OBYWATELE

DZIAŁALNOŚĆ SĄDOWNICZA

A | PRZYPOMNIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYROKÓW ROKU

Zdrowie i środowisko naturalne

Zob. film na YouTube

Zanieczyszczenie powietrza, ziemi i wody oraz zagrożenia związane z substancjami niebezpiecznymi stanowią globalne wyzwanie. Państwa członkowskie Unii Europejskiej połączyły siły w walce z degradacją środowiska, ustanawiając na szczeblu UE rygorystyczne zasady, w tym wspólne wartości dopuszczalne.

Trybunał Sprawiedliwości, w odpowiedzi na pytanie sądu belgijskiego, do którego zwróciła się grupa mieszkańców **regionu stołecznego Brukseli**, wyjaśnił, że obywatele, których problem dotyczy bezpośrednio, mogą poddać wybór lokalizacji **stacji pomiaru jakości powietrza** kontroli sądowej i uzyskać zastosowanie przeciwko właściwemu organowi wszelkich niezbędnych środków. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że odpowiednie środki mające na celu przywrócenie właściwej jakości powietrza muszą zostać podjęte niezwłocznie po przekroczeniu wartości dopuszczalnej w choćby jednym punkcie pomiarowym w danej strefie.

► Wyrok *Craeynest i in.* z dnia 26 czerwca 2019 r., C-723/17

W odniesieniu konkretnie do **wartości dopuszczalnych dwutlenku azotu** obowiązujących od 2010 r. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, w następstwie skargi Komisji, że Francja systematycznie i ciągle przekracza je w wielu aglomeracjach i strefach, w szczególności zaś w **Paryżu, Lyonie, Marsylii i Strasburgu**. Ponadto Francja powinna była podjąć środki niezbędne do tego, by okres przekroczenia był jak najkrótszy.

► Wyrok *Komisja/Francja* z dnia 24 października 2019 r., C-636/18

Europejska dyrektywa w sprawie składowania odpadów z 1999 r. ma na celu zapobieganie negatywnym skutkom składowania odpadów w ziemi dla środowiska naturalnego lub zdrowia ludzkiego, lub ich ograniczenie w możliwie największym stopniu. W tym celu państwa członkowskie miały najpóźniej do 2009 r. dostosować składowiska odpadów na swoim terytorium do ścisłych wymogów technicznych dyrektywy lub je zamknąć. W 2015 r. **Włochy** wciąż nie podjęły niezbędnych działań w odniesieniu do **44 składowisk**: Trybunał Sprawiedliwości stwierdził w postępowaniu ze skargi Komisji, że to państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy prawa Unii.

► Wyrok Komisja/Włochy z dnia 21 marca 2019 r., C-498/17

W kwestii zanieczyszczenia wód podziemnych **azotanami** pochodzenia rolniczego Trybunał Sprawiedliwości uznał, że **jednostki i podmioty, których problem dotyczy bezpośrednio**, powinny mieć możliwość wymagania od właściwych organów podjęcia niezbędnych środków, gdy zawartość azotanów przekracza lub może przekroczyć 50 mg/l w co najmniej jednej stacji pomiarowej (jeżeli zrzuć związków azotu pochodzenia rolniczego przyczynia się w sposób znaczący do zanieczyszczenia tych wód podziemnych).

► Wyrok Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland z dnia 3 października 2019 r., C-197/18

Zgodnie z prawem Unii każde przedsięwzięcie, które może mieć znaczący wpływ na środowisko, musi zostać poddane **ocenie oddziaływania na środowisko**, zanim zostanie na nie wydane zezwolenie. W 2008 r. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, rozpatrując skargę Komisji, że **Irlandia** uchybiła temu zobowiązaniu, ponieważ budowa **farmy wiatrowej** została zatwierdzona bez uprzedniego przeprowadzenia wspomnianej oceny oddziaływania. Aby zaradzić pominięciu tej oceny, musi zostać ona przeprowadzona na późniejszym etapie, w stosownym wypadku po oddaniu danej instalacji do użytku. Może ona skutkować zmianą, a wręcz cofnięciem zezwolenia. W 2018 r. Komisja wniosła kolejną skargę przeciwko Irlandii, która nadal nie przeprowadziła takiej oceny. Trybunał Sprawiedliwości zasądził zatem od niej zapłatę ryczałtu w wysokości 5 mln EUR oraz okresowej kary pieniężnej w wysokości 15 000 EUR za każdy dzień od dnia ogłoszenia tego drugiego wyroku do dnia wykonania wyroku wydanego w 2008 r.

► Wyrok Komisja/Irlandia z dnia 12 listopada 2019 r., C-261/18

W styczniu 2017 r. Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) umieściła **bisfenol A** na liście kandydackiej substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie, sporządzanej do celów poddania substancji procedurze udzielania zezwoleń, ze względu na jego toksyczny wpływ na reprodukcję. Umieszczenie bisfenolu A na tej liście pociąga za sobą obowiązki prawne dla dostawców produktu zawierającego taką substancję, a konkretnie obowiązki w zakresie dostarczania informacji wobec uczestników łańcucha dostaw, jak również konsumentów końcowych. W lipcu 2017 r. bisfenol A został ponownie zaliczony do substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie dla zdrowia człowieka ze względu na jego właściwości zaburzające gospodarkę hormonalną. Sąd oddalił dwie skargi wniesione przez stowarzyszenie reprezentujące europejskich producentów tworzyw sztucznych, a w szczególności cztery spółki zajmujące się sprzedażą bisfenolu A, utrzymując w mocy umieszczenie tej substancji na liście „kandydackiej”, nawet jeśli jest ona używana jako półprodukt wyodrębniony.

► Wyrok PlasticsEurope/ECHA z dnia 11 lipca 2019 r., T-185/17

► Wyrok PlasticsEurope/ECHA z dnia 20 września 2019 r., T-636/17

Space-kraftu/shutterstock.com

Prawa i obowiązki migrantów

Kryzys migracyjny w Europie nadal budzi wiele pytań. Trybunał Sprawiedliwości zajmował się przy szeregu okazji sprawami związanymi z wnioskami o azyl i ich rozpatrywaniem. Prawo Unii określa warunki, które muszą spełniać obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy, aby kwalifikować się do ochrony międzynarodowej (dyrektywa w sprawie uchodźców). Ustanawia ono również zasady dotyczące wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów przebywających nielegalnie obywateli państw trzecich (dyrektywa w sprawie powrotów). Prawo Unii określa także zasady rozdziału między państwa członkowskie odpowiedzialności za rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu (rozporządzenie „Dublin III”).

.....

We **Francji** w czasie tymczasowego przywrócenia **kontroli na granicach wewnętrznych** z uwagi na poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego A. Arib, narodowości marokańskiej, podejrzany o nielegalny wjazd na terytorium Francji, został poddany kontroli w pobliżu granicy hiszpańskiej. W odpowiedzi na pytanie Cour de Cassation (Francja), czy Francja mogła postanowić, że nie będzie stosować do A. Ariba procedury określonej w dyrektywie w sprawie powrotów, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **granicy wewnętrznej państwa członkowskiego, na której przywrócono kontrole graniczne, nie można traktować jak granicy zewnętrznej**.

► [Wyrok Arib z dnia 19 marca 2019 r., C-444/17](#)

W innej sprawie trzem osobom posiadającym status uchodźcy lub wnioskującym o niego cofnięto ten status lub odmówiono jego przyznania z powodów związanych z **ochroną bezpieczeństwa** lub społeczeństwa przyjmującego państwa członkowskiego. Trybunał Sprawiedliwości uznał, że dopóki obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec ma **uzasadnioną obawę przed prześladowaniami w swoim państwie pochodzenia**,

musi być kwalifikowany jako „uchodźca” w rozumieniu dyrektywy w sprawie uchodźców i konwencji genewskiej, niezależnie od tego, czy status uchodźcy został mu formalnie przyznany.

► Wyrok *M, X i X* z dnia 14 maja 2019 r., C-391/16 i in.

Rozporządzenie „Dublin III” określa kryteria i mechanizmy ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca. W kontekście Brexitu Trybunał Sprawiedliwości uznał, że **państwo członkowskie, które powiadomiło o swoim zamiarze wystąpienia z Unii, pozostaje państwem odpowiedzialnym w rozumieniu rozporządzenia Dublin III**. Do państw członkowskich należy jednak określenie okoliczności, w których zamierzają wyrażać zgodę na rozpatrzenie przez siebie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie są odpowiedzialne.

► Wyrok *M.A. i in.* z dnia 23 stycznia 2019 r., C-661/17

Wreszcie, w odpowiedzi na pytanie sądu niemieckiego dotyczące stosowania rozporządzenia Dublin III, Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że osoba ubiegająca się o azyl może zostać przekazana do państwa członkowskiego, które jest zwykle odpowiedzialne za rozpatrzenie jej wniosku, **chyba że byłaby tam narażona – ze względu na warunki życia, jakich można się spodziewać – na skrają depryzację materialną, wbrew zasadzie zakazującej nieludzkiego lub poniżającego traktowania**. Innymi słowy, państwo członkowskie może odmówić przekazania osób ubiegających się o azyl do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku, w przypadku gdy występują tam systemowe nieprawidłowości.

► Wyrok *Jawo i in.* z dnia 19 marca 2019 r., C-163/17 i in.

Praworządność

Zob. film na YouTube

Praworządność stanowi jedną z wartości wspólnych państwom członkowskim Unii, na których jest ona oparta (art. 2 TUE). U podstaw państwa prawa leży idea, że nikt nie stoi ponad prawem, a jej zasadniczymi konsekwencjami są: legalizm, równość wobec prawa, pewność prawa, zakaz arbitralności, dostęp do wymiaru sprawiedliwości sprawowanego przez niezależnych i bezstronnych sędziów oraz poszanowanie praw człowieka, jako zasady zagwarantowane w Karcie praw podstawowych Unii.

W 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości kilkakrotnie orzekał w sprawie pojęcia praworządności, w szczególności w odniesieniu do niezależności sądownictwa od władzy wykonawczej i ustawodawczej. Z kolei Sąd miał sposobność dokonać kontroli legalności aktów instytucji Unii w zakresie przestrzegania praw podstawowych.

.....

W dwóch sprawach o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionych przez Komisję Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że **polska reforma sądownictwa** z 2017 r. w zakresie **wieku przejścia w stan spoczynku** sędziów i prokuratorów oraz polska ustawa z 2018 r., która obniżyła wiek przejścia w stan spoczynku sędziów Sądu Najwyższego, uzależniając możliwość **pozostania przez nich na stanowisku po przekroczeniu tego wieku od uznaniowej zgody prezydenta**, naruszają niezawisłość sędziowską.

► [Wyrok Komisja/Polska z dnia 5 listopada 2019 r., C-192/18](#)

► [Wyrok Komisja/Polska z dnia 24 czerwca 2019 r., C-619/18](#)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł również, że nowa **izba dyscyplinarna polskiego Sądu Najwyższego**, utworzona w 2017 r., powinna spełniać wymóg niezawisłości sędziowskiej. W przeciwnym razie nie może ona sprawować jurysdykcji w sporach dotyczących przechodzenia przez sędziów Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

► [Wyrok A.K. i in. z dnia 19 listopada 2019 r., C-585/18 i in.](#)

Ponadto Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że **niemiecka prokuratura, w przeciwieństwie do prokuratora generalnego Litwy i prokuratorów we Francji, nie daje wystarczających gwarancji niezależności**, aby móc wydawać europejski nakaz aresztowania.

► Wyrok OG i in. z dnia 27 maja 2019 r., C-508/18 i in.

► Wyrok JR i in. z dnia 12 grudnia 2019 r., C-566/19 i in.

Niemniej Trybunał Sprawiedliwości uznał **ważność europejskich nakazów aresztowania** wydanych przez prokuratury narażone na ryzyko bezpośredniego lub pośredniego podlegania poleceniom ministra, czy wręcz wydawanych przez organ administracji, jeżeli nakazy te podlegają uprzedniej lub następczej kontroli niezawisłych sądów. Uznał także ważność nakazu wydanego w celu wykonania kary orzeczonej już wyrokiem, chociaż wydający ten nakaz organ nie jest sądem, nawet wówczas, gdy nie jest przewidziany środek zaskarżenia do sądu decyzji tego organu.

► Wyrok NJ z dnia 9 października 2019 r., C-489/19

► Wyrok XD z dnia 12 grudnia 2019 r., C-625/19

► Wyrok ZB z dnia 12 grudnia 2019 r., C-627/19

W szeregu orzeczeń Trybunał stwierdził nieważność decyzji Rady o **zamrożeniu aktywów** siedmiu ukraińskich osób publicznych, w tym Wiktora Janukowycza, byłego prezydenta Ukrainy, w stosunku do których toczyło się w tym państwie postępowanie karne w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych. Trybunał zarzucił w szczególności Radzie brak sprawdzenia, czy w postępowaniu tym władze ukraińskie przestrzegały podstawowego prawa do obrony i skutecznej ochrony sądowej.

► Wyroki Yanukovych/Rada i in. z dnia 11 lipca 2019 r., T-244/16 i in.

Alexander Supertanpi/Shutterstock.com

Ivan Marc/shutterstock.com

Ochrona danych osobowych a Internet

Zob. film na YouTube

Przepisy Unii dotyczące ochrony danych osobowych zmierzają do zakreślenia solidnych i spójnych ram ochrony danych, niezależnie od sposobu ich gromadzenia (np. przy zakupach internetowych, kredytach bankowych czy poszukiwaniu pracy). Reguły te mają zastosowanie zarówno do przedsiębiorstw, jak i do organizacji publicznych i prywatnych mających siedzibę w UE lub poza nią, oferujących towary lub usługi, takich jak Facebook lub Amazon, gdy zwracają się one o udostępnienie danych osobowych obywateli UE lub gdy ponownie je wykorzystują. W 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości kilkakrotnie orzekał w sprawie obowiązków wynikających z gromadzenia i przetwarzania danych osobowych, w szczególności w odniesieniu do danych online.

.....

Na przykład w sprawie dotyczącej żądania przez zainteresowaną osobę usunięcia **komentarza**, który mógł naruszać jej cześć, a który pewien użytkownik opublikował na **Facebooku**, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie temu, aby dostawca usług hostingowych taki jak Facebook był obowiązany usunąć lub zablokować dostęp do wszelkich treści identycznych, a pod pewnymi warunkami także do treści równoważnych z treścią informacji uprzednio uznanej przez sąd za mającą bezprawny charakter. Taki nakaz może nawet obowiązywać w odniesieniu do całego świata, zgodnie z właściwym prawem międzynarodowym, które powinny uwzględniać państwa członkowskie.

► Wyrok *Eva Glawischnig-Piesczek/Facebook Ireland Limited* z dnia 3 października 2019 r., C-18/18

Prawo Unii ma również na celu ochronę użytkowników przed wszelką ingerencją w ich sferę prywatną, w szczególności przed ryzykiem umieszczenia w urządzeniu użytkownika ukrytych identyfikatorów lub innych podobnych narzędzi bez ich wiedzy. W tym kontekście Trybunał Sprawiedliwości położył kres dyskusjom na temat wyrażenia zgody na przechowywanie i wykorzystywanie **plików cookie**. Uznał on bowiem, że zgoda, której użytkownik strony internetowej musi udzielić w celu umieszczenia i udostępnienia plików cookie na jego urządzeniu, musi być konkretna i nie jest udzielona w sposób ważny poprzez domyślnie zaznaczone okienko wyboru, które użytkownik musi odznaczyć, aby odmówić wyrażenia zgody.

► Wyrok Planet49 GmbH z dnia 1 października 2019 r., C-673/17

W dziedzinie danych wrażliwych pytania prejudycjalne przedłożone przez francuską Conseil d'Etat skłoniły Trybunał Sprawiedliwości do doprecyzowania orzecznictwa. Stwierdził on, że zakaz przetwarzania niektórych kategorii wrażliwych danych osobowych obejmuje także operatorów wyszukiwarek, takich jak Google. W przypadku **żądania**, by operator takiej wyszukiwarki **usunął linki** prowadzące do stron internetowych, na których są opublikowane dane wrażliwe, musi on wyważyć prawa podstawowe osoby wnioskującej o usunięcie linków w zestawieniu z prawami internautów potencjalnie zainteresowanych tymi informacjami.

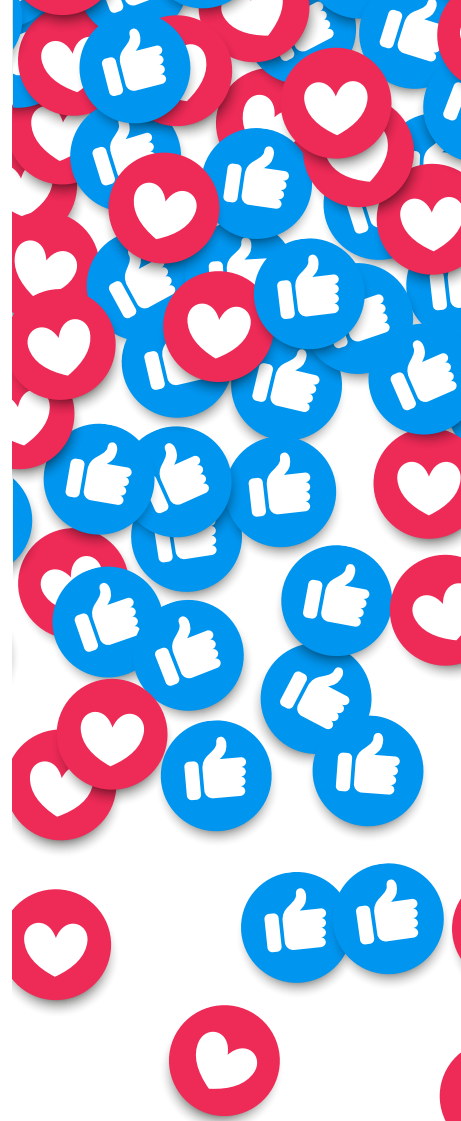
► Wyrok GC i in. z dnia 24 września 2019 r., C-136/17

W innej sprawie dotyczącej Google i **wniosku o usunięcie linków** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że prawo Unii nie wymaga od operatora wyszukiwarki usunięcia linków ze wszystkich wersji jego wyszukiwarki. Operator jest jednak zobowiązany do **usunięcia tych linków z odpowiednich wersji wyszukiwarki we wszystkich państwach członkowskich Unii** oraz do podjęcia środków, które uniemożliwiają internautom lub przynajmniej poważnie ich zniechęcają do tego, by poprzez wyszukiwanie prowadzone z terytorium któregoś z państw członkowskich w oparciu o imię i nazwisko osoby, której dane dotyczą, uzyskali dzięki liście otrzymanych wyników dostęp do linków będących przedmiotem wniosku o usunięcie.

► Wyrok Google LLC z dnia 24 września 2019 r., C-507/17

Wreszcie, w sprawie dotyczącej spółki sprzedającej odzież online, która umieściła na swojej stronie internetowej **przycisk „Lubię to” Facebooka**, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że operator witryny internetowej może wspólnie z Facebookiem zostać uznany za administratora odpowiedzialnego za gromadzenie i przekazywanie do Facebooka danych osobowych osób odwiedzających jego stronę. Operator witryny nie jest natomiast zasadniczo odpowiedzialny za dalsze przetwarzanie tych danych przez Facebook.

► Wyrok Fashion ID GmbH z dnia 29 lipca 2019 r., C-40/17

Ochrona praw pracowniczych

Zob. film na YouTube

Prawo Unii zapewnia ochronę praw pracowniczych na różne sposoby. Gwarantuje stosowanie zasady równego traktowania w dziedzinie zatrudnienia, zakazując dyskryminacji, między innymi ze względu na religię, oraz ustanawiając zasady dotyczące równej płacy dla mężczyzn i kobiet. Koordynuje systemy zabezpieczenia społecznego, a jednocześnie zmierza do zapewnienia wdrożenia zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w tej dziedzinie. Ponadto prawo Unii zawiera liczne przepisy dotyczące warunków wykonywania umów o pracę, takich jak organizacja czasu pracy, a także poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. Wreszcie, gwarantuje ono mobilność wolnych zawodów w Unii.

.....

W **Austrii Wielki Piątek** jest **płatnym** dniem ustawowo wolnym od pracy wyłącznie dla członków Kościołów ewangelickich wyznania augsburskiego i helweckiego, Kościoła starokatolickiego i Kościoła ewangelicko-metodystycznego: wierny, który musi pracować w tym dniu, ma prawo do dodatkowego wynagrodzenia za ten dzień wolny od pracy. Pracownik Cresco Investigation, nienależący do żadnego z tych Kościołów, wniósł skargę przeciwko swojemu pracodawcy. Trybunał Sprawiedliwości uznał, iż przyznanie odpłatnego dnia wolnego od pracy w Wielki Piątek tylko pracownikom należącym do niektórych Kościołów stanowi **zakazaną przez prawo Unii dyskryminację ze względu na religię**.

► Wyrok Cresco Investigation z dnia 22 stycznia 2019 r., C-193/17

W **Hiszpanii** wysokość świadczenia została osobie uprawnionej do emerytury obliczona przez Instituto Nacional de la Seguridad Social (krajowy instytut zabezpieczenia społecznego) z uwzględnieniem faktu, że przez znaczną część życia zawodowego pracowała ona **w niepełnym wymiarze czasu pracy**. Trybunał Sprawiedliwości uznał, że hiszpańskie przepisy prowadzą do niekorzystnych skutków dla pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy w porównaniu do pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, co stanowi **dyskryminację pośrednią**, stawiającą w szczególności **niekorzystnej sytuacji pracowników płci żeńskiej**.

► Wyrok Villar Láz z dnia 8 maja 2019 r., C-161/18

We **Francji** jedna z pracownic zakwestionowała sposób obliczenia odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy i zasiłku wypłacanego w związku z urlopem na przekwalifikowanie, wypłaconych jej przez pracodawcę w związku ze zwolnieniem, które nastąpiło w czasie, gdy przebywała **na urlopie rodzicielskim w niepełnym wymiarze**. Francuski Cour de cassation skierował sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, który stwierdził, że z uwagi na to, iż liczba kobiet korzystających z urlopu rodzicielskiego w niepełnym wymiarze jest znacznie wyższa niż liczba mężczyzn, **prawo francuskie nie jest zgodne z zasadą równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej**.

► **Wyrok Praxair MRC z dnia 8 maja 2019 r., C-486/18**

W innej sprawie wniosek E. Bogatu, zamieszkałego w Irlandii obywatela Rumunii, o przyznanie **irlandzkich świadczeń rodzinnych** na jego zamieszkałe w Rumunii dzieci został oddalony. Odmowa ta wynikała z faktu, że nie spełniał on żadnej z przesłanek uprawnienia do świadczeń rodzinnych, ponieważ nie wykonywał pracy najmniej w Irlandii ani nie pobierał tam świadczenia o charakterze składkowym. W świetle rozporządzenia **w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego** Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił jednak, że prawo Unii nie wymaga, aby dana osoba wykonywała pracę najemną w państwie członkowskim, aby być tam uprawnioną do świadczeń rodzinnych na dzieci mające miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim.

► **Wyrok Bogatu z dnia 7 lutego 2019 r., C-322/17**

W odpowiedzi na pytanie przedłożone przez Audiencia Nacional (sąd centralny, Hiszpania) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwa członkowskie muszą wymagać od pracodawców wprowadzenia **systemu umożliwiającego pomiar dobowego czasu pracy**. System ten musi być **obiektywny, niezawodny i dostępny**. Gwarantuje to skuteczność praw przyznanych w Karcie i dyrektywie w sprawie czasu pracy, polegającą na zapewnieniu lepszej ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.

► **Wyrok CCOO z dnia 14 maja 2019 r., C-55/18**

W sprawie greckiej **izba adwokacka w Atenach** odrzuciła wniosek **mnicha posiadającego status zawodowy adwokata** na Cyprze o wpisanie go do specjalnej sekcji listy adwokatów w celu wykonywania zawodu adwokata, na tej podstawie, że jego status mnicha jest niezgodny z praktyką adwokacką. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że dyrektywa w sprawie stałego wykonywania zawodu prawnika **stoi na przeszkodzie zakazowi zawartemu w przepisach greckich, które przewidują taką niezgodność**. Brak harmonizacji przepisów dotyczących wykonywania zawodu i zasad deontologicznych **nie uzasadnia braku zgodności z prawem Unii**, w szczególności z zasadą proporcjonalności.

► **Wyrok Monachos Eirinaios z dnia 7 maja 2019 r., C-431/17**

Konsumenci

Zob. film na YouTube

Unia Europejska stale troszczy się o ochronę konsumentów. Czuwa nad tym, by zapewnić stosowanie chroniących ich przepisów, w celu zapewnienia im bezpieczeństwa i poprawy znajomości przez nich swoich praw. W 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości kilkakrotnie i w odniesieniu do różnych dziedzin musiał doprecyzować zakres tych praw. Wzmocnieniu uległy na przykład w 2019 r. prawa pasażerów linii lotniczych.

.....

W odniesieniu do lotu łączonego, rozpoczynającego się z lotniska znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego i kończącego się na lotnisku znajdującym się w państwie trzecim z przesiadką na lotnisku w innym państwie trzecim, będącego przedmiotem jednej rezerwacji, Trybunał Sprawiedliwości uznał, że **przewoźnik lotniczy, który realizował pierwszy lot**, jest zobowiązany do **wypłacenia odszkodowania** pasażerom, których lot łączony miał duże opóźnienie po przylocie drugiego lotu realizowanego przez przewoźnika lotniczego mającego siedzibę poza Unią. Tym samym pasażer, który przyleciał do miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym trzy godziny lub więcej, **wynikającym z opóźnienia drugiego lotu**, obsługiwanego w ramach umowy o wspólnej obsłudze połączeń przez przewoźnika mającego siedzibę w państwie trzecim, może wytoczyć powództwo o odszkodowanie na podstawie prawa Unii przeciwko przewoźnikowi z Unii, który realizował pierwszy lot.

► Wyrok *České aerolinie* z dnia 11 lipca 2019 r., C-502/18

Podobnie Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przewoźnik lotniczy jest zobowiązany do wypłacenia pasażerom **odszkodowania** za opóźnienie wynoszące co najmniej trzy godziny, nawet jeżeli opóźnienie to wynika z uszkodzenia koła spowodowanego przez śrubę leżącą na pasie startowym. Jednak przewoźnik jest obowiązany do wypłacenia odszkodowania tylko wtedy, **gdy zostanie wykazane, że nie podjął on wszelkich środków, jakimi dysponował, w celu ograniczenia opóźnienia lotu.**

► Wyrok *Germanwings* z dnia 4 kwietnia 2019 r., C-501/17

W sprawie dotyczącej **handlu elektronicznego** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że internetowa platforma taka jak Amazon nie jest we wszystkich przypadkach zobowiązana do udostępnienia konsumentowi numeru telefonu przed zawarciem umowy. Prawo UE wymaga jednak, aby **zapewniła ona środki komunikacji**, które umożliwią konsumentom szybkie skontaktowanie się z tą platformą oraz skuteczne porozumiewanie się z nią (elektroniczny formularz kontaktowy, komunikator internetowy lub oddzwanianie telefoniczne).

► Wyrok Amazon EU z dnia 10 lipca 2019 r., C-649/17

Również w odniesieniu do zakupów on-line Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **prawo konsumenta do odstąpienia od umowy** ma zastosowanie także do zakupu **materaca**, z którego po dostawie została zdjęta folia ochronna. Tym samym, podobnie jak w przypadku odzieży, można domniemywać, że przedsiębiorca jest w stanie sprawić, że dzięki czyszczeniu lub dezynfekcji materac będzie nadawać się do ponownej sprzedaży, bez uszczerbku dla wymogów w zakresie higieny lub ochrony zdrowia. Konsument odpowiada jednak za wszelkie zmniejszenie wartości towaru wynikające z obchodzenia się z nim w sposób inny niż jest to konieczne do stwierdzenia jego charakteru, cech i prawidłowego funkcjonowania.

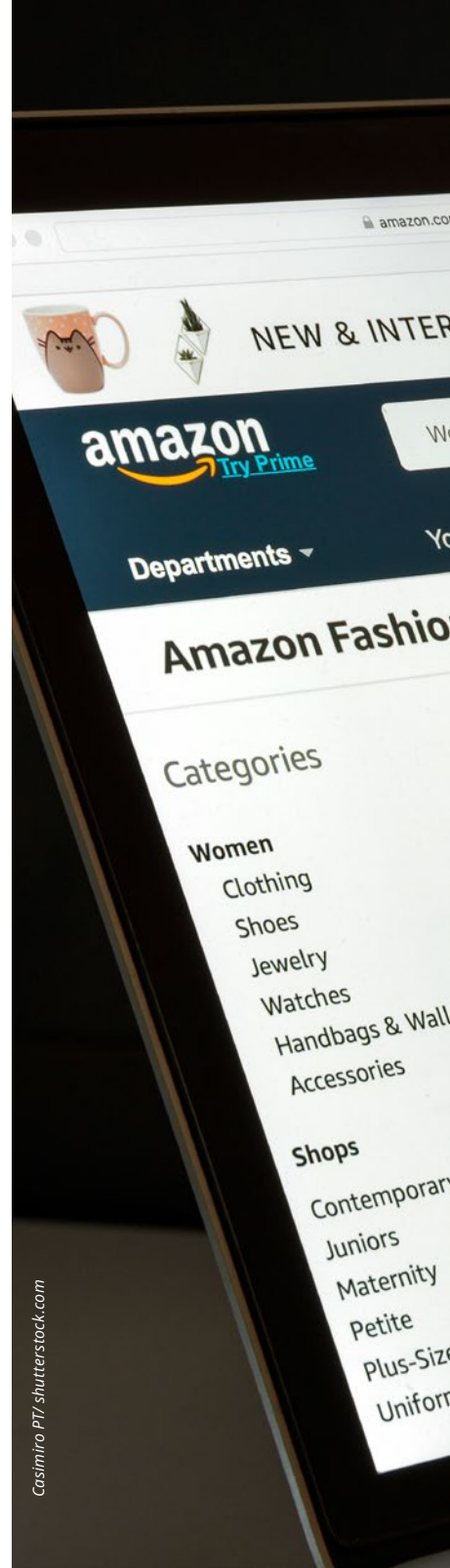
► Wyrok slewo z dnia 27 marca 2019 r., C-681/17

W sprawie dotyczącej **płatności za bilet kolejowy w systemie polecenia zapłaty** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że klauzula umowna zawarta w ogólnych warunkach przewozu niemieckiego przedsiębiorstwa kolejowego Deutsche Bahn, która pozwalała użytkownikom na korzystanie z systemu polecenia zapłaty SEPA tylko wtedy, gdy mieli oni miejsce zamieszkania w Niemczech, jest sprzeczna z prawem Unii. Warunek posiadania miejsca zamieszkania na terytorium krajowym oznacza pośrednio, że wskazuje się państwo członkowskie, w którym ma się znajdować rachunek płatniczy, czego prawo wyrażnie odbiorcy polecenia zapłaty zabrania.

► Wyrok Verein für Konsumenteninformation z dnia 5 września 2019 r., C-28/18

Od 2015 r. w **Niemczech** wprowadzono rozwiązania prawne ustanawiające **opłatę za użytkowanie dróg federalnych**, w tym autostrad, przez prywatne pojazdy samochodowe. Każdy właściciel pojazdu zarejestrowanego w Niemczech miał uiszczać tę opłatę w formie rocznej winiety. Dla pojazdów zarejestrowanych za granicą opłatę należało uiścić tylko w razie korzystania z autostrad. Jednocześnie Niemcy postanowiły, że właścicielom pojazdów zarejestrowanych w Niemczech przysługiwać ma zwolnienie z podatku w wysokości co najmniej równej uiszczonej opłacie. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że w praktyce ciężar ekonomiczny spadłby wyłącznie na właścicieli i kierowców pojazdów zarejestrowanych w innych państwach członkowskich. W związku z tym uznał on tę opłatę za dyskryminującą, a zatem niezgodną z prawem Unii.

► Wyrok Austria/Niemcy z dnia 18 czerwca 2019 r., C-591/17

Casimiro PT/shutterstock.com

Wreszcie, w sprawie dotyczącej zgodności z prawem Unii przyznawania **europejskiego oznakowania „rolnictwo ekologiczne”** produktom pochodzącym od zwierząt poddanych **rytualnemu ubojowi bez uprzedniego ogłuszenia**, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że taka praktyka nie spełnia najwyższych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt. W związku z tym Trybunał orzekł, że przepisy prawa Unii nie zezwalają na umieszczanie logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej na produktach pochodzących od zwierząt, które zostały poddane takiemu ubojowi.

► Wyrok *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs* z dnia 26 lutego 2019 r., C-497/17

Copyright

Własność intelektualna

Unia Europejska stworzyła bardzo skuteczny system ochrony praw własności intelektualnej, oferujący odpowiednie instrumenty, by objąć ochroną znaki towarowe, patenty i wzory, a także dzieła literackie i artystyczne, oraz bronić przysługujących do nich praw. Ogół tych zasad przyczynia się do konkurencyjności przedsiębiorstw, tworzenia miejsc pracy, finansowania badań i obrony innowacji. W 2019 r. Sąd i Trybunał Sprawiedliwości orzekały w licznych sprawach z tej dziedziny, w szczególności w wyrokach określających warunki, na jakich można zarejestrować unijny znak towarowy, a także granice naruszenia chronionych wzorów lub oznaczeń geograficznych.

.....

W odniesieniu do rejestracji unijnego znaku towarowego Trybunał wyjaśnił, że dokonanie zgłoszenia do rejestracji w złej wierze powinno skutkować jego nieważnością. Sporny znak stanowiło imię piłkarza Neymara Da Silvy Santosa Júniora. Uzyskał on unieważnienie rejestracji, ponieważ Sąd uznał, że nie może być mowy o tym, by w chwili składania wniosku o rejestrację znaku towarowego **NEYMAR** wnioskodawca nie wiedział o istnieniu piłkarza. Ponadto Sąd stwierdził, że powód złożenia wniosku o rejestrację spornego znaku towarowego nie da się wytłumaczyć niczym innym niż chęcią pasożytowania na renomie piłkarza.

► Wyrok *Moreira/EUIPO – Neymar Da Silva Santos Júnior* z dnia 14 maja 2019 r., T-795/17

W sprawie dotyczącej znaku towarowego zarejestrowanego przez spółkę **adidas**, składającego się z trzech równoległych pasków w jednakowej odległości od siebie, o tej samej szerokości, nałożonych na produkt w dowolnym kierunku, Sąd potwierdził unieważnienie prawa do znaku towarowego z powodu nieużywania, ponieważ adidas nie udowodnił, że ten znak towarowy był używany w szczególności na całym terytorium Unii i że uzyskał on charakter odróżniający na całym tym terytorium w wyniku jego używania.

► Wyrok adidas/EUIPO – Shoe Branding Europe z dnia 19 czerwca 2019 r., T-307/17

Innym pojęciem z zakresu prawa znaków towarowych, co do którego Sąd musiał wydać rozstrzygnięcie, jest pojęcie kształtu, którego zasadnicze cechy są niezbędne do uzyskania efektu technicznego. Poddany ocenie Sądu znak towarowy był znakiem graficznym przedstawiającym zabawkę **kostka Rubika**. Jego rejestracja została unieważniona, ponieważ Sąd uznał, że zasadnicza cecha polegająca na czarnych liniach, które przecinają się poziomo i pionowo na każdej ze ścian sześciianu, przedzielając każdą z tych ścian w dziewięć niewielkich sześcianów o jednakowych wymiarach, rozmieszczonych w trzech rzędach po trzy, jest niezbędna do uzyskania zamierzonego efektu technicznego.

► Wyrok Rubik's Brand Ltd/EUIPO z dnia 24 października 2019 r., T-601/17

Prawo znaków towarowych dopuszcza sprzeciw wobec zgłoszenia, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd w odniesieniu do zgłaszanego oznaczenia i wcześniejszego znaku towarowego. Właściciel **znaku towarowego CHIARA** sprzeciwił się rejestracji oznaczenia składającego się z dwóch elementów słownych CHIARA FERRAGNI napisanych czarnymi wielkimi literami, przy czym litery „i” były zapisane pogrubioną czcionką, oraz z elementu graficznego umieszczonego nad elementami słownymi, w postaci rysunku przedstawiającego oko z długimi czarnymi rzęsami. Sąd stwierdził, że oznaczenia te mają niewielki stopień podobieństwa wizualnego i fonetycznego oraz że pod względem konceptualnym są one odmienne. Ponadto, ponieważ rozpatrywane produkty (torby i odzież) są na ogół sprzedawane w sklepach samoobsługowych, gdzie zakup opiera się głównie na wyborze wizualnym, różnice między tymi dwoma znakami wykluczają możliwość, by konsumenci pomyśleli, że produkty te mają to samo pochodzenie.

► Wyrok Serendipity i in. („Chiara Ferragni”)/EUIPO z dnia 8 lutego 2019 r., T-647/17

Sąd zajmował się również zagadnieniem z zakresu prawa dotyczącego wzorów w odniesieniu do modelu **skutera**. Sąd rozstrzygał, czy we wspólnotowym wzorze skutera należącego do chińskiej spółki odtworzono cechy charakterystyczne modelu **VespaLX** włoskiej spółki Piaggio. Sąd porównał oba modele i stwierdził, że oba skutery wywołują odmienne całościowe wrażenie i że pierwszy z nich posiada indywidualny charakter w stosunku do drugiego. Podczas gdy bowiem w skuterze chińskiej spółki przeważają linie zasadniczo kanciaste, w skuterze Vespa LX zastosowano głównie zaokrąglone kontury. Sąd odrzucił zatem wniosek spółki włoskiej i zezwolił na rejestrację chińskiego skutera.

► Wyrok Piaggio & C./EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group („Vespa”) z dnia 24 września 2019 r., T-219/18

W dziedzinie oznaczeń pochodzenia Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że ochrona nazwy „Aceto Balsamico di Modena” (ocet balsamiczny z Modeny), zarejestrowanej od 2009 r. w rejestrze chronionych nazw pochodzenia (ChNP) i chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG), nie obejmuje stosowania wchodzących w jej skład słów o znaczeniu niegeograficznym, w szczególności określić „aceto” i „balsamico”. Niemieckiemu producentowi wolno zatem określać swoje produkty jako „balsamico” i „deutscher balsamico”.

► Wyrok Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena/Balema GmbH z dnia 4 grudnia 2019 r., C-432/18

Wreszcie, pod rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości poddana została kwestia „próbkowania” (samplingu) i ewentualnych naruszeń praw producenta fonogramu. W sprawie dotyczącej niemieckiego zespołu **Kraftwerk** Trybunał uznał, że włączenie do fonogramu bez zezwolenia, poprzez sampling, próbki dźwiękowej pobranej z innego fonogramu może stanowić naruszenie praw producenta, który nie udzielił zezwolenia. Jednakże wykorzystanie w zmienionej i nierozpoznawalnej dla ucha postaci próbki dźwiękowej pobranej z fonogramu nie stanowi naruszenia tych praw, nawet w przypadku braku takiego zezwolenia.

► Wyrok Pelham i in. z dnia 29 lipca 2019 r., C-476/17

Murvin/ Shutterstock.com

balsamic vinegar

Pomoc państwa

Aby zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, Unia Europejska czuwa nad przestrzeganiem na nim reguł wolnej konkurencji. Obejmują one przepisy zakazujące państwom członkowskim przyznawania podmiotom gospodarczym dotacji, do których ich konkurenci nie mogą mieć dostępu. W 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd rozstrzygły wiele spraw z zakresu pomocy państwa w tak wielorakich dziedzinach, jak źródła energii odnawialnej, piłka nożna czy Formuła 1. Wydano także wyroki w dziedzinie podatków, w szczególności w związku z interpretacjami indywidualnymi „tax ruling” niektórych państw członkowskich, które przyznawały przedsiębiorstwom międzynarodowym specjalne traktowanie pod względem podatkowym, które Komisja uznała za niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

.....

W odniesieniu do interpretacji indywidualnych „tax ruling” Sąd utrzymał w mocy decyzję Komisji w sprawie środka pomocy wdrożonego przez **Luksemburg** na rzecz przedsiębiorstwa **Fiat Chrysler Finance Europe (FFT)**, należącego do grupy Fiat, świadczącego usługi finansowe na rzecz spółek grupy mających siedzibę w Europie. Sąd wskazał, że wynagrodzenie za te usługi nie zostało ustalone w warunkach rynkowych i że praktyka ta, zatwierdzona przez władze luksemburskie, umożliwiła FFT zmniejszenie obciążenia podatkowego ze szkodą dla konkurentów, którzy podlegają zwykłym zasadom luksemburskiego prawa podatkowego.

► Wyrok Luksemburg i Fiat Chrysler Finance Europe/Komisja z dnia 24 września 2019 r., T-755/15 i in.

Natomiast w innej sprawie dotyczącej „tax ruling” Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji w sprawie pomocy państwa przyznanej przez **Niderlandy** na rzecz **Starbucks**. Zdaniem Sądu Komisji nie udało się bowiem wykazać, że Starbucks uzyskał przewagę konkurencyjną dzięki traktowaniu pod względem podatkowym przez władze niderlandzkie transakcji wewnątrz grupy w ramach grupy Starbucks.

► Wyrok Niderlandy, Starbucks i in./Komisja z dnia 24 września 2019 r., T-760/15 i in.

Również w sprawie z zakresu oceny rozwiązań podatkowych państw członkowskich pod względem unijnych reguł konkurencji Sąd stwierdził, że zarówno **polski podatek w sektorze sprzedaży detalicznej**, jak i **węgierski podatek od reklamy** są zgodne z tymi regułami. Sąd wskazał, że rozpatrywane obciążenia podatkowe, którym nie podlega działalność podatników o niskich przychodach, a które wzrastają progresywnie dla podatników osiągających wysokie obroty, nie dają same w sobie, z racji swojego progresywnego charakteru, przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwom o skromniejszych przychodach. Omawiane przepisy podatkowe są spójne ze swoim celem, jakim jest zasilenie budżetu ogólnego w taki sposób, aby duże przedsiębiorstwa, które mogą osiągać rozmaite korzyści skali, płaciły proporcjonalnie większe podatki niż małe przedsiębiorstwa.

► [Wyrok Polska/Komisja z dnia 16 maja 2019 r., T-836/16 i in.](#)

► [Wyrok Węgry/Komisja z dnia 27 czerwca 2019 r., T-20/17](#)

Sąd stwierdził również nieważność decyzji Komisji stwierdzającej, że interwencja **włoskiego konsorcjum bankowego prawa prywatnego** na rzecz wsparcia jednego z jego członków stanowi pomoc państwa. Interwencja ta miała charakter dobrowolny, a jej celem było zaoferowanie członkowi znajdującemu się w trudnej sytuacji finansowej korzystniejszego rozwiązania, niż gdyby skorzystał z obowiązkowej interwencji nakazanej przez prawo włoskie w celu spłaty deponentów. W ocenie Sądu Komisja nie wykazała ani udziału państwa włoskiego w tej interwencji, ani wykorzystania włoskich środków publicznych, w związku z czym nie można tej interwencji zakwalifikować jako pomocy państwa.

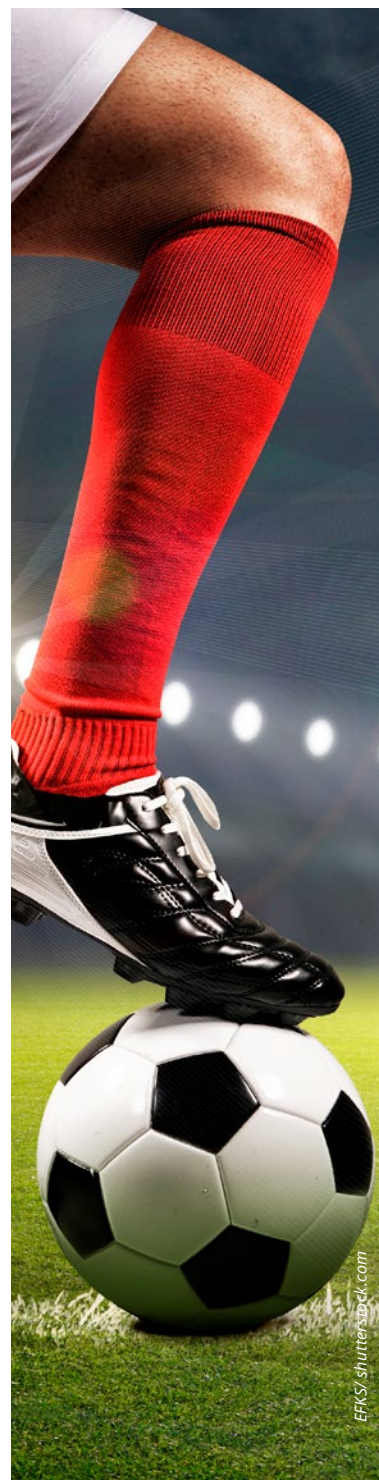
► [Wyrok Włochy/Komisja z dnia 19 marca 2019 r., T-98/16 i in.](#)

W dziedzinie sportu Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej za pomoc państwa rozwiązania podatkowe, z których korzystają **hiszpańskie kluby piłkarskie FC Barcelona, Real Madryt, Athletic Bilbao i Atlético Osasuna**. W przeciwieństwie do pozostałych hiszpańskich klubów sportowych, które musiały przekształcić się w spółki akcyjne, te cztery kluby nadal prowadzą działalność jako podmioty nienastawione na zysk, co zdaniem Komisji umożliwiło im korzystanie z niższej nominalnej stawki podatkowej. Jednakże Sąd uznał, że Komisja nie zbadała, czy obowiązujący dla tych czterech klubów niższy w porównaniu z pozostałymi klubami pułap odliczenia podatkowego z tytułu nabycia nowych zawodników nie rekompensował wyżej wymienionej korzyści podatkowej.

► [Wyrok Athletic Club i Fútbol Club Barcelona/Komisja z dnia 26 lutego 2019 r., T-679/16 i in.](#)

W tej samej dziedzinie Sąd zatwierdził decyzję Komisji, zgodnie z którą nowy właściciel samochodowego **toru wyścigowego Nürburgring**, którego poprzedni właściciele otrzymywali pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym, nie może zostać zobowiązany do zwrotu tej pomocy niemieckim organom. Postępowanie przetargowe, w którym sprzedano prawo eksploatacji toru, zostało przeprowadzone w sposób otwarty, przejrzysty i niedyskryminujący, uzyskana cena sprzedaży odpowiadała cenie rynkowej i nie istniała żadna ciągłość gospodarcza pomiędzy byłymi i nowymi właścicielami.

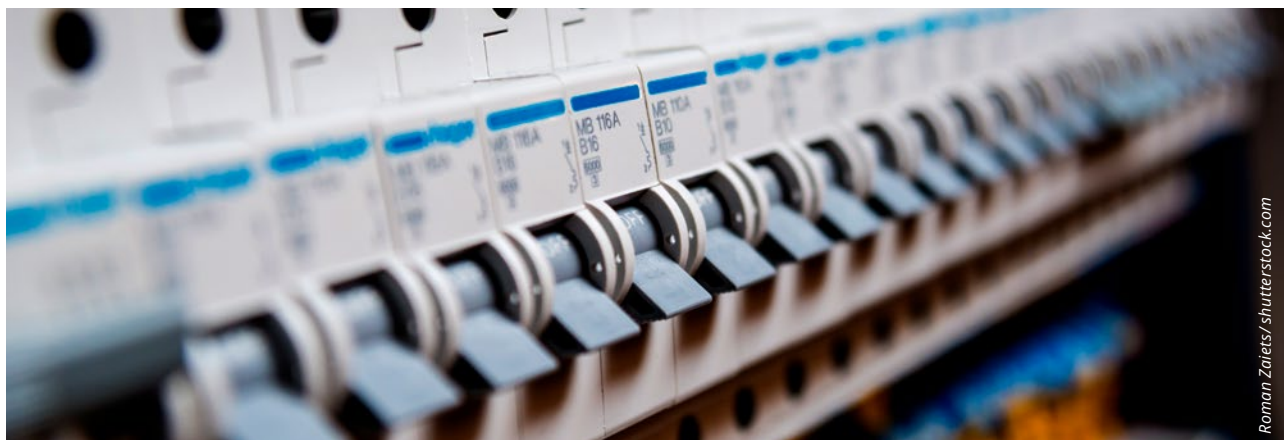
► [Wyroki NeXovation, Inc. i Ja zum Nürburgring eV/Komisja z dnia 19 czerwca 2019 r., T-353/15 i in.](#)

EFKS/shutterstock.com

Z kolei Trybunał Sprawiedliwości stwierdził w odwołaniu nieważność decyzji Komisji uznającej, że niemiecka ustawa o **energii ze źródeł odnawialnych** wprowadza pomoc państwa, ze względu na to, że, po pierwsze, ustawa gwarantowała przedsiębiorstwom produkującym energię elektryczną ze źródeł odnawialnych cenę wyższą od ceny rynkowej, a po drugie, zmniejszała wkład przedsiębiorstw elektrochłonnych z sektora produkcji w finansowanie stosowania tej wyższej ceny. Komisja nie wykazała, że przewidziane w tej ustawie korzyści wiązały się z wykorzystaniem zasobów państwowych, a zatem stanowiły pomoc państwa.

► Wyrok Niemcy/Komisja z dnia 28 marca 2019 r., C-405/16 P

Roman Zaiets / shutterstock.com

B | KLUCZOWE DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI SĄDOWNICZEJ

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

Do Trybunału Sprawiedliwości mogą być przede wszystkim wnoszone:

- **wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**, w sytuacji gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do wykładni aktu prawnego wydanego przez Unię lub co do jego ważności. Sąd krajowy zawiesza wówczas postępowanie, które się przed nim toczy, i zwraca się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości, który orzeka w przedmiocie wykładni, jaką należy nadać danym przepisom, lub w przedmiocie ich ważności. Po tym, jak Trybunał Sprawiedliwości wyjaśni w swoim orzeczeniu sporne kwestie, sąd krajowy może rozstrzygnąć zawisły przed nim spór. W sprawach wymagających udzielenia odpowiedzi w bardzo krótkim terminie (na przykład w zakresie azylu, kontroli granic, porwania dzieci itd.) przewidziany jest **pilny tryb prejudycjalny (PPU)**;
- **odwołania** skierowane przeciwko orzeczeniom wydanym przez Sąd, stanowiące środki odwoławcze, w ramach których Trybunał Sprawiedliwości może uchylić orzeczenie Sądu;
- **skargi bezpośrednie**, które mają głównie na celu:
 - ♦ uzyskanie stwierdzenia nieważności aktu prawa Unii („**skarga o stwierdzenie nieważności**”) lub
 - ♦ stwierdzenie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie („**skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom**”). Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wyroku, w którym stwierdzono uchybienie zobowiązaniom, druga skarga, zwana **skargą o stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom**, może prowadzić do nałożenia na nie przez Trybunał sankcji pieniężnej;
- wnioski o wydanie **opinii** na temat zgodności z traktatami umowy, którą Unia zamierza zawrzeć z państwem trzecim lub z organizacją międzynarodową. Wniosek ten może zostać złożony przez państwo członkowskie lub przez instytucję europejską (Parlament, Radę lub Komisję).

966 WNIESIONYCH SPRAW

641 POSTĘPOWAŃ PREJUDYCJALNYCH

w tym **20** PPU

41 SKARG BEZPOŚREDNICH w tym

35 skarg o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom i

2 skargi o stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom

Główne państwa członkowskie, z których pochodziły wnioski:

NIEMCY 114

HISZPANIA 64

POLSKA 39

WŁOCHY 70

RUMUNIA 49

ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU

266

OPINIA

1

WNIOSKI O PRYZNANIE POMOCY PRAWNEJ

7

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

865 SPRAW ROZSTRZYGNIĘTYCH

601 POSTĘPOWAŃ PREJUDYCJALNYCH

w tym **10** PPU

42 SKARGI BEZPOŚREDNIE

w tym **25** stwierdzonych uchybień zobowiązaniom w stosunku do **15** państw członkowskich

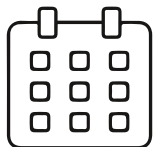
w tym **1** wyrok stwierdzający podwójne uchybienie zobowiązaniom

210 ODWOŁAŃ OD ORZECZEŃ SĄDU

w tym **28** doprowadziło do uchylenia orzeczenia wydanego przez Sąd

1

OPINIA

**ŚREDNI CZAS TRWANIA
POSTĘPOWAŃ**

14,4 MIESIĄCA

PILNY TRYB PREJUDYCJALNY 3,1 MIESIĄCA

1102

SPRAWY W TOKU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 R.

GŁÓWNE DZIEDZINY

Ochrona konsumentów	81
Podatki	94
Pomoc państwa i konkurencja	123
Prawo socjalne	55
Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	113
Swobody przepływu i przedsiębiorczości oraz rynek wewnętrzny	94
Środowisko	60
Rolnictwo	33
Transport	42
Unia celna	22
Własność intelektualna i przemysłowa	62

SĄD

Sąd orzeka w pierwszej instancji w przedmiocie skarg bezpośrednich wniesionych przez **osoby fizyczne lub prawne (spółki, stowarzyszenia itd.)** oraz przez **państwa członkowskie** na akty instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej oraz w przedmiocie skarg bezpośrednich mających na celu naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników. Rozpoznawane przez niego sprawy są głównie natury gospodarczej: dotyczą własności intelektualnej (znaki towarowe i wzory Unii Europejskiej), konkurencji, pomocy państwa oraz nadzoru bankowego i finansowego.

Sąd jest również właściwy do orzekania w pierwszej instancji w dziedzinie służby publicznej w przedmiocie sporów między Unią Europejską a jej pracownikami.

Od wyroków Sądu przysługuje ograniczone do kwestii prawnych odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości. W sprawach, które były już dwukrotnie badane (przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd), Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje odwołanie do rozpoznania, wyłącznie jeżeli dotyczy ono kwestii wykazującej znaczenie dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

939 WNIESIONYCH SPRAW

848 SKARG w tym

157 Pomoc państwa i konkurencja (w tym 3 skargi wniesione przez państwa członkowskie)

270 Własność intelektualna i przemysłowa

87 Służba publiczna UE

334 Inne skargi bezpośrednie (w tym 12 skarg wniesionych przez państwa członkowskie)

WNIOSKI O PRYZNANIE POMOCY PRAWNEJ

55

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

874 SPRAWY ROZSTRZYGNIĘTE

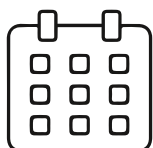
787 SKARG w tym **102** Pomoc państwa i konkurencja

BEZPOŚREDNICH

318 Własność intelektualna i przemysłowa

107 Służba publiczna UE

260 innych skarg bezpośrednich

**ŚREDNI CZAS
TRWANIA POSTĘPOWAŃ**

16,9 miesiąca

**ORZECZENIA SĄDU, OD KTÓRYCH
WNIESIONO ODWOŁANIE DO
TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI**

30%

1398 SPRAW
W TOKU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 R.

GŁÓWNE DZIEDZINY BĘDĄCE PRZEDMIOTEM POSTĘPOWAŃ

Dostęp do dokumentów	30
Konkurencja	64
Polityka gospodarcza i pieniężna	138
Pomoc państwa	278
Regulamin pracowniczy urzędników UE	141
Rolnictwo	22
Środki ograniczające	72
Środowisko	12
Własność intelektualna i przemysłowa	274
Zamówienia publiczne	15

ROK OTWARTOŚCI I KONTAKTÓW

A | WAŻNE WYDARZENIA

Dialog, jaki Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzi z sądami krajowymi i obywatelami europejskimi, nie ogranicza się do postępowań sądowych, lecz wzbogacają go każdego roku liczne kontakty.

Rok 2019 był rokiem bogatym w imprezy, spotkania i dyskusje, co przyczynia się do popularyzowania prawa i orzecznictwa Unii, jak również do ich zrozumienia.

5 kwietnia

European Law Moot Court obchodził trzydziestolecie

Trybunał gościł zespoły, które doszły do finału *European Law Moot Court*, międzynarodowego konkursu polegającego na symulacji rozprawy sądowej w dziedzinie prawa Unii Europejskiej. Konkurs ten obchodził w 2019 r. trzydziestolecie istnienia i jest dziś uznawany za najbardziej prestiżowy *moot court* oparty na prawie Unii. Ma on na celu promowanie praktycznej znajomości prawa Unii wśród studentów prawa. Bierze w nim udział około 80 zespołów uniwersyteckich z Europy, a także z państw trzecich. Sprawa, która była przedmiotem edycji 2018–2019, dotyczyła niezawisłości sądów krajowych, europejskiego nakazu aresztowania oraz uprawnienia sądów krajowych, które nie orzekają w ostatniej instancji, do kierowania pytań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości. Po finałach regionalnych, zorganizowanych na przestrzeni roku w **Lublanie, Madrycie, Florencji i Atenach**, najlepsze zespoły zostały zaproszone do udziału w finale, który tradycyjnie odbywa się w Trybunale. Po naradzie jury złożonego z członków Trybunału i Sądu zespół z **Katholieke Universiteit Leuven** (Belgia) został ogłoszony zwycięzcą edycji 2019. Nagrodę dla „najlepszego rzecznika generalnego” otrzymała Laura Tribess z **Uniwersytetu w Genewie** (Szwajcaria), a nagrodę dla „najlepszego pełnomocnika Komisji” – Demi van den Berg z **Uniwersytetu w Nijmegen** (Niderlandy), a wreszcie nagrodę za „najlepsze uwagi na piśmie” otrzymał **Uniwersytet w Osnabrück** (Niemcy).

3 i 4 maja

Finał *Central and Eastern European Moot Court*

W Trybunale odbył się również finał *Central and Eastern European Moot Court*, który w tym roku obchodził 25. rocznicę swojego istnienia. Zespoły z 16 uniwersytetów Europy Środkowej i Wschodniej przedstawiały swoje wystąpienia na różne tematy, takie jak migracja, ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych, praworządność i odpowiedzialność państwa, przed panelem złożonym z sędziów Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, któremu przewodniczyła rzecznik generalna E. Sharpston. Zwycięzcą edycji 2019 została drużyna z **Uniwersytetu w Zagrzebiu** (Chorwacja), która w finale zmierzyła się z drużyną Narodowego Uniwersytetu „**Akademia Kijowsko-Mohylańska**” (Ukraina). Julia Jeleńska z **Uniwersytetu Warszawskiego** (Polska) i Anna Yatsyshyn z Narodowego Uniwersytetu „**Akademia Kijowsko-Mohylańska**” (Ukraina) zdobyły nagrody za „najlepsze wystąpienie ustne”. Nagrodę za „najlepsze uwagi na piśmie” otrzymał zespół **Uniwersytetu Karola w Pradze** (Czechy).

Okrągły stół „Sądy a prawo konkurencji”

Sąd zorganizował okrągły stół na temat oceny różnych systemów kontroli sądowej w zakresie prawa konkurencji, grzywien, odbioru przez sądy złożonych argumentów techniczno-ekonomicznych oraz cyfryzacji gospodarki. Jego celem jest **wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk** między najważniejszymi sądami właściwymi w dziedzinie prawa gospodarczego. W okrągłym stole udział wzięli: Giovanni Pitruzzella, rzecznik generalny Trybunału, Stéphane Gervasoni, sędzia Sądu, Douglas H. Ginsburg, *Senior Judge* United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit, i profesor George Mason University's Scalia Law School, a także profesor Dr. Jürgen Kühnen, sędzia Oberlandesgericht Düsseldorf (wyższego sądu krajowego w Düsseldorfie, Niemcy).

14 czerwca

18 września

Konferencja połączona z debatą „Un Palais dans la Cité”

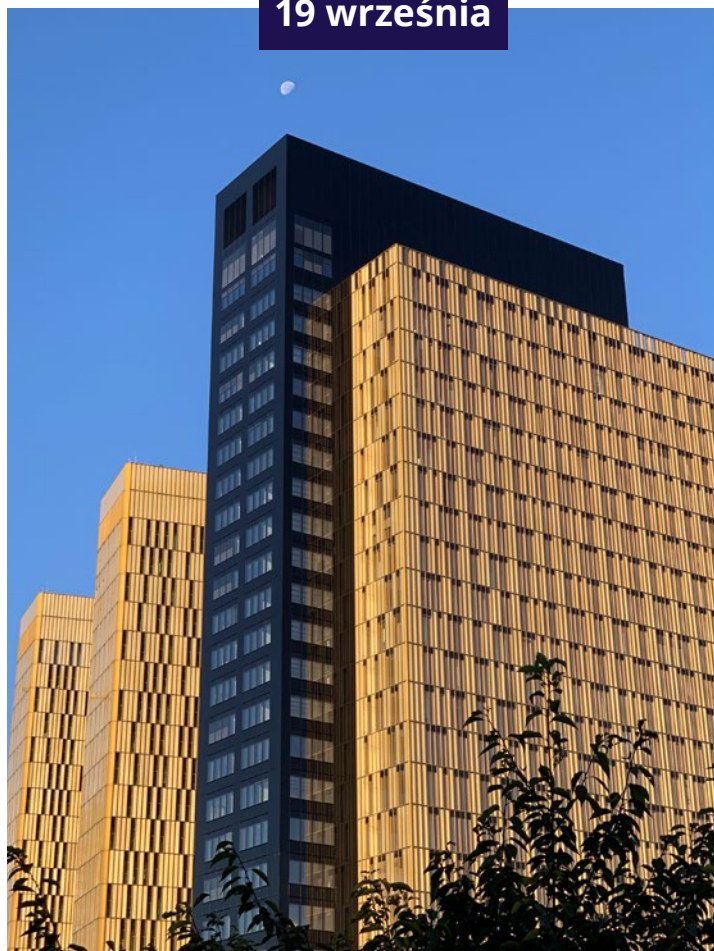
W przeddzień inauguracji trzeciej wieży odbyła się **konferencja połączona z debatą** na temat architektonicznych wyzwań związanych z budową zespołu budynków przeznaczonych dla organu wymiaru sprawiedliwości. Po wprowadzeniu przez F. Biltgena (Luksemburg), sędziego Trybunału Sprawiedliwości i przewodniczącego Komitetu ds. Budynków, konferencję poprowadził Antoine Garapon, sekretarz generalny Institut des hautes études sur la justice (IHEJ, Francja). Wystąpili również architekt Dominique Perrault, który zaprojektował czwartą i piątą rozbudowę Pałacu Trybunału, oraz architekt Bernard Plattner. Odbywająca się obok inauguracji **wystawa**, zatytułowana „Duch prawa, genius loci: czas dzieła. Budowa Trybunału Sprawiedliwości dla Unii Europejskiej”, ukazuje kulisy budowy gmachów Trybunału, od dawnego Pałacu, zainaugurowanego w 1973 r., po dzień dzisiejszy.

Inauguracja trzeciej wieży

Prezes Koen Lenaerts w obecności Wielkiego Księcia Luksemburga Henryka i premiera Luksemburga Xaviera Bettela dokonał inauguracji trzeciej wieży. Wieża ma wysokość 115 m i jest **najwyższym budynkiem** w Luksemburgu.

19 września

25 września

Konferencja z okazji trzydziestolecia powstania Sądu

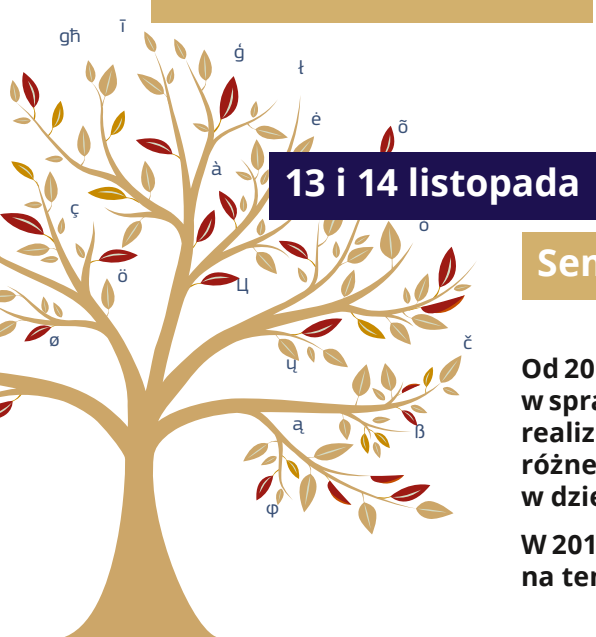
Sąd Unii Europejskiej obchodził swoje trzydziestolecie. Pierwsi członkowie Sądu, powołanego do życia decyzją Rady z 24 października 1988 r., objęli stanowiska właśnie w dniu 25 września 1989 r. Z tej okazji w Wielkiej Sali Rozpraw odbyła się konferencja zatytułowana „Sąd Unii Europejskiej w epoce cyfrowej”, której tematami przewodnimi były: „**Dostępność wymiaru sprawiedliwości**” oraz „**Skuteczność i wysoki poziom wymiaru sprawiedliwości**”. Udział wzięli liczni przedstawiciele europejskich, krajowych i międzynarodowych instytucji, a także profesorowie prawa, sędziowie, prawnicy i adwokaci ze wszystkich państw członkowskich, obecna była też Sam Tanson, minister kultury, mieszkalnictwa i sprawiedliwości Luksemburga.

Dzień Otwarty

Jak co roku Trybunał Sprawiedliwości otworzył podwoje dla publiczności. Edycja 2019 została zorganizowana w październiku, po inauguracji trzeciej wieży kompleksu budynków Trybunału, by można było odkryć również ten wyjątkowy budynek. **Ponad 4800** osób zjawіło się na placu przed Pałacem z zamiarem odwiedzenia instytucji. Była to największa liczba odwiedzających, jaka kiedykolwiek uczestniczyła w tej imprezie. Podczas **zwiedzania z przewodnikiem**, we wszystkich językach, oprowadzający objaśniali zwiedzającym rolę i działanie sądów i służb instytucji. Rozstawione na trasie zwiedzania stoiska poszczególnych służb instytucji (sekretariatu Sądu, Dyrekcji Generalnej ds. Wielojęzyczności, służb do spraw zasobów ludzkich, badań i dokumentacji, biblioteki, budynków i bezpieczeństwa, EMAS) przyciągały odwiedzających, pragnących dowiedzieć się więcej o działalności Trybunału. Zwiedzający mogli również wjechać na **27. piętro wieży**, aby podziwiać roztaczającą się z niego panoramę okolicy. W tym roku Trybunał był jedyną instytucją Unii Europejskiej, która zorganizowała dzień otwarty w Wielkim Księżstwie.

19 października

13 i 14 listopada

Seminarium „Obrona i ukazanie wielojęzyczności”

Od 2018 r., w którym przypadała 60. rocznica przyjęcia rozporządzenia w sprawie określenia systemu językowego Unii Europejskiej, Trybunał realizuje „Starania na rzecz wielojęzyczności”, na które składają się różne działania na rzecz zrozumienia i docenienia wielojęzyczności w dziedzinie prawa.

W 2019 r. w dniach 13 i 14 listopada w Trybunale odbyło się seminarium na temat obrony i ukazania wielojęzyczności.

W seminarium udział wzięli: Mireille Delmas-Marty, emerytowana profesor Collège de France, Michèle Gendreau-Massaloux, doradczynie stałego sekretarza francuskiej Akademii Nauk, oraz Jürgen Trabant, członek Berlińsko-Brandenburskiej Akademii Nauk, a także Barbara Cassin.

Barbara Cassin jest francuską filolog, hellenistką i filozofką, dyrektorką ds. badań we francuskim Narodowym Centrum Badań Naukowych (CNRS). W 2018 r. została członkiem Académie française.

„Na zaproszenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w listopadzie ubiegłego roku miałam okazję odkrywać tę instytucję wraz z Mireille Delmas-Marty, Michèle Gendreau-Massaloux i Jürgenem Trabantem. Wizyta, dzięki której poznałam najważniejsze osoby, poczuwszy od Prezesa i Sekretarza, aż po niezbędne tryby maszyny, jakimi są tłumacze, poprzez szefów różnych służb, nie tylko zrobiła na mnie wrażenie, lecz również mnie poruszyła. Chociaż moje doświadczenia w Komisji Europejskiej w Brukseli, gdzie byłam niegdyś »expert à haut niveau« (jak się to zwało w fatalnym »frangielskim«) w grupie ds. wielojęzyczności – kiedy jeszcze istniała – pozostawiły we mnie pewien niepokój, to dzięki wizycie w Luksemburgu zyskałam wiarę w Europę.

Językiem Europy jest tłumaczenie – mawiał Umberto Eco. Otóż Trybunał rzeczywiście jest wielojęzyczny, przemawia w językach i nieustannie tłumaczy.

Chociaż językiem francuskim, spadkobiercą prawa rzymskiego, Trybunał posługuje się jako wspólnym językiem narad, to dzięki prawnikom lingwistom i tłumaczom konferencyjnym faktycznie w użyciu są wszystkie języki Unii. I tak, skoro sprawa zostaje wniesiona w jednym z 24 języków (języku postępowania), wyrok zostanie wydany w tym języku i będzie dostępny, zazwyczaj tego samego dnia, w pozostałych 23 językach. Pomiedzy kulturą i światopoglądem wyrażanymi przez język angielski common law a kulturą i światopoglądem właściwymi językowi francuskiemu opisującemu prawo rzymskie – nie zapominając przy tym o prawodawstwie właściwym dla każdego z 28 krajów – roi się wręcz od elementów »nieprzetłumaczalnych«, poczuwszy od »right«, które oznacza coś w rodzaju »droit«, i »law«, które oznacza coś w rodzaju »loi«. Najbardziej niezwykle jest moim zdaniem to, jak próby przekładu tych nieprzetłumaczalnych terminów za każdym razem zmuszają do uruchomienia pomysłowości: Trybunał tworzy autonomiczne pojęcia, należące do prawa Unii. Jest tak na przykład

w przypadku słów »travailleur«, »époux«, »infraction« – tym słowom z języka francuskiego zostały nadane nowe treści, stworzone dla prawa Unii i poprzez to prawo, i oddają one sytuacje, które są bardziej złożone i mają szerszy zakres niż w terminologii francuskiej.

W ten sposób wyłania się to, co ponadnarodowe i prawdziwie europejskie, zakorzenione w świecie. Ten »europejski« jest bardzo odległy od równającego w dół Globish, do którego przywykli ci, którzy obracają się w Brukseli.

Uzbrojony w dwojaki oręż, jakim z jednej strony jest umiejętność radzenia sobie z takimi różnicami podczas tłumaczenia, a z drugiej strony – inwencja terminologiczna zdolna przekuć te różnice w bardziej złożoną jedność, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może według mnie służyć za konkretny wzorzec dla Europy zjednoczonej w różnorodności.

Kolejnym krokiem mogłoby być zintegrowanie tej wielojęzycznej masy dokumentów, które powstały w Trybunale, za pomocą zaawansowanej techniki wspomaganej komputerowo tłumaczenia w rodzaju Deep Learning, z zachowaniem ich poufności, aby móc bezpośrednio czerpać ze zgromadzonych przez prawników lingwistów skarbów. Może Europa powinna podążyć tym tropem?”

Barbara Cassin

Narada sędziów odbywa się na podstawie projektu wyroku sporządzonego przez sędziego sprawozdawcę, w języku francuskim, bez pomocy tłumaczy pisemnych i konferencyjnych.

Dla każdej sprawy ustala się **język postępowania**. Dla odesłań prejudycjalnych jest to język sądu krajowego, który wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości. Dla skarg bezpośrednich jest to język, w którym sporządzono skargę.

Komisja Europejska, która jest strażniczką traktatów, może wszcząć postępowanie **w sprawie naruszenia** wobec państwa członkowskiego, które uchybia swoim zobowiązaniom. Jeżeli naruszenie przedłuża się, Komisja wnosi przeciwko temu państwu skargę o stwierdzenie naruszenia zobowiązaniom.

18 i 19 listopada

Forum sędziów i prokuratorów

Zważywszy na różnorodność tradycji i systemów prawnych w Unii Europejskiej, bliskie stosunki między Trybunałem Sprawiedliwości a sądami krajowymi stanowią kamień węgielny systemu prawnego Unii. Stały dialog ma zasadnicze znaczenie dla poszanowania praworządności, na której opiera się Unia, oraz dla promowania zrozumienia ustawodawstwa i systemów państw członkowskich. Jednym spośród wielu środków, jakie Trybunał podejmuje w celu wspierania tego dialogu, jest organizowane od 1968 r. coroczne Forum sędziów i prokuratorów. Spotkania te stanowią okazję do zacieśnienia współpracy i zwiększenia zaufania, nie tylko między Trybunałem Sprawiedliwości a sądami krajowymi, ale również wśród samych sądów krajowych.

W 2019 r. dwudniowa edycja 51. Forum sędziów i prokuratorów zgromadziła 159 wysokich rangą sędziów trybunałów konstytucyjnych i sądów najwyższych z 28 państw członkowskich oraz członków Trybunału. W swoim przemówieniu powitalnym prezes Koen Lenaerts przypomniał o wadze przywiązywanej przez Trybunał do „jego stosunków z sądami krajowymi” i podkreślił, że „cel tego spotkania polega na tym, by było ono interaktywne, aby było wzajemną wymianą, która pozwoli również członkom naszej instytucji zaznajomić się lepiej ze specyfiką krajowych systemów prawnych”.

Dwie tegoroczne plenarne sesje robocze były poświęcone najnowszemu orzecznictwu dotyczącemu kwestii proceduralnych odesłań prejudycjalnych (prowadzenie: Thomas Bull, sędzia szwedzkiego Naczelnego Sądu Administracyjnego) i najnowszemu orzecznictwu w dziedzinie niezawisłości wymiaru sprawiedliwości (prowadzenie: Goran Selanec, sędzia chorwackiego Trybunału Konstytucyjnego). Odbyły się ponadto trzy warsztaty na temat orzecznictwa dotyczącego Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, by uczcić jej dziesięciolecie jako źródła prawa pierwotnego.

Programy wymiany ACA-EUROPE

Trybunał organizuje wraz z ACA-Europe (Stowarzyszeniem Rad Stanu i Naczelnich Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej) programy wymiany zawodowej, aby umożliwić sędziom naczelnym sądów administracyjnych każdego z państw członkowskich Unii Europejskiej pogłębienie wiedzy na temat prawa Unii.

Maria Bakavou, sędzia Rady Stanu (Grecja), która wzięła udział w takim programie wymiany zawodowej w Trybunale Sprawiedliwości (ACA-Europe), podzieliła się swoimi wrażeniami z tego doświadczenia:

„Program ten był wzbogacającym i dobroczynnym doświadczeniem: pozwala on tym, którzy interesują się wewnętrznym funkcjonowaniem Trybunału, nauczyć się o wiele więcej niż przez lata studiów teoretycznych. Co więcej, jest to świadectwo stałej roli Trybunału jako strażnika wspólnych wartości europejskich. Kontakt z członkami Trybunału jest głównym punktem tego programu i należy go rozwijać, cieszyć się nim i popierać. Głęboko wierzę, że to doświadczenie byłoby bardzo przydatne dla wszystkich sędziów trybunałów konstytucyjnych i sądów najwyższych ze wszystkich państw członkowskich”.

Maria Bakavou

OFICJALNE WIZYTY W TRYBUNALE

W celu wspierania kontaktów międzyinstytucjonalnych Trybunał Sprawiedliwości prowadzi stały dialog z pozostałymi instytucjami europejskimi, sądami międzynarodowymi oraz instytucjami i sądami państw członkowskich Unii.

W ramach kontaktów międzyinstytucjonalnych w 2019 r. w Trybunale gościli: Mario Draghi, prezes Europejskiego Banku Centralnego (EBC), Laura Codruța Kövesi, prokurator generalna nowo powołanej Prokuratury Europejskiej, Bente Angell-Hansen, prezes Urzędu Nadzoru Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), oraz Kees Sterk, prezes Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa.

W 2019 r. wizytę w Trybunale złożyła również delegacja Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze (MTS).

Trybunał przyjmował również delegacje sądów krajowych, w tym hiszpańskiego Trybunału Konstytucyjnego (na zdjęciu), bułgarskiego Najwyższego Sądu Kasacyjnego, niderlandzkiej Hoge Raad (izby ds. podatkowych) (na zdjęciu) i Trybunału Sprawiedliwości Beneluksu, a także gościł Stephana Harbatha, wiceprezesa Bundesverfassungsgericht (niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego).

Trybunał odwiedziły również ważne osobistości z państw członkowskich, w tym m.in. Leo Varadkar, premier Irlandii, Andrej Babiš, premier Czech, Luis Marco Aguiriano Nalda, sekretarz stanu ds. Unii Europejskiej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Hiszpanii, Raivo Aeg, minister sprawiedliwości Estonii, László Trócsányi, minister sprawiedliwości Węgier, Jānis Bordāns, wicepremier i minister sprawiedliwości Łotwy, François Bausch, minister mobilności i robót publicznych Luksemburga, David Gauke, minister sprawiedliwości Zjednoczonego Królestwa, oraz Hans Dahlgren, minister spraw europejskich Szwecji.

Wreszcie, w 2019 r. delegacja Trybunału Sprawiedliwości udała się z oficjalną wizytą do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) w Strasburgu.

STAŁY DIALOG Z PRZEDSTAWICIELAMI ZAWODÓW PRAWNICZYCH

→ Prowadzenie dialogu sądowego z sędziami krajowymi

**SPOTKANIA Z
2824
SĘDZIAMI KRAJOWYMI**

- zaproszenie sędziów krajowych do udziału w corocznym Forum sędziów i prokuratorów lub do odbycia trwającego od 6 do 10 miesięcy stażu w gabinecie członka Trybunału Sprawiedliwości
- konferencje organizowane przez Trybunał Sprawiedliwości
- wystąpienia skierowane do sędziów krajowych w ramach stowarzyszeń lub europejskich sieci sądowych
- udział w uroczystych spotkaniach najwyższych sądów krajowych oraz spotkania z prezesami lub wiceprezesami najwyższych sądów europejskich

→ Wspieranie stosowania i zrozumienia prawa Unii przez przedstawicieli zawodów prawniczych

753 GRUPY GOŚCI

w tym **223** grupy przedstawicieli zawodów prawniczych

biorących udział w prezentacjach na temat rozpraw, w których uczestniczyli, lub na temat funkcjonowania sądów

czyli **4560 OSÓB**

**272 PRAWNIKÓW
PRZYJĘTYCH NA
STAŻ**

**267
UŻYTKOWNIKÓW
Z ZEWNĄTRZ**

studenci, naukowcy, wykładowcy, którzy skorzystali ze zbiorów bibliotecznych instytucji

ZACIEŚNIANIE DIALOGU Z OBYWATELAMI EUROPEJSKIMI

22 924 GOŚCI

w tym **4825** w Dniu Otwartym

165 KOMUNIKATÓW PRASOWYCH

(czyli łącznie **1953** we wszystkich wersjach językowych)

Każdy komunikat prasowy jest tłumaczony na wiele języków, w zależności od zainteresowania wykazywanego przez dziennikarzy i opinię publiczną w państwach członkowskich. Komunikaty te są dostępne na stronie internetowej curia.europa.eu

416 TWEETÓW WYSŁANYCH Z KONT TRYBUNAŁU NA TWITTERZE
obserwowanych przez **80 000** „FOLLOWERS”

108 WNIOSKÓW O DOSTĘP DO DOKUMENTÓW
ADMINISTRACYJNYCH I ARCHIWÓW HISTORYCZNYCH INSTYTUCJI

około **28 000** WNIOSKÓW O UDZIELENIE INFORMACJI ROCZNIE

REGULARNY OFICJALNY
I INSTYTUCJONALNY DIALOG

6 UROCZYSTYCH POSIEDZEŃ

ADMINISTRACJA W SŁUŻBIE SPRAWIEDLIWOŚCI

A | NIEUSTANNE DĄŻENIE DO WYDAJNOŚCI

Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości, czyli sekretarz generalny instytucji, kieruje służbami administracyjnymi pod kierownictwem Prezesa. Daje on świadectwo zaangażowania służb we wspieranie działalności sądowniczej.

ADMINISTRACJA W SŁUŻBIE SPRAWIEDLIWOŚCI W UNII EUROPEJSKIEJ

Instytucja sądownicza jest przede wszystkim **konstrukcją** – dosłownie i w przenośni – czego rok 2019 stał się wymownym wyrazem. Ukończono w nim zarówno ostatni etap budowy Pałacu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak i realizację reformy struktury sądownictwa Unii wynikającej z rozporządzenia 2015/2422.

Gdy mowa o budynkach – w dniu 19 września 2019 r. instytucja uroczystie **zainaugurowała trzecią wieżę**, najwyższą w Wielkim Księstwie, którą wybudowano zarówno zgodnie z wyznaczonym terminem, jak i budżetem, a także najsurowszymi wymogami środowiskowymi. Budowa wieży umożliwiła zgromadzenie służb Dyrekcji Generalnej ds. Wielojęzyczności, dotychczas częściowo rozproszonych, jak również, po raz pierwszy od 20 lat, wszystkich pracowników Trybunału w jednej siedzibie. Obecnie liczący ponad 2200 osób personel pracuje codziennie pod jednym dachem i spotyka się we wspólnej przestrzeni Galerii. Poza płynącym z tego na co dzień wzrostem wydajności połączenie jest symbolem jedności w dążeniu pracowników instytucji do realizowania swojej misji w służbie wymiaru sprawiedliwości Unii.

W aspekcie **struktury instytucjonalnej** do Sądu Unii Europejskiej w ramach trzeciej i ostatniej fazy reformy przybyło ostatnich ośmiu sędziów, wskutek czego w Sądzie zasiada obecnie po dwóch

sędziów z każdego państwa członkowskiego. Wszystkie służby instytucji wspomagały Sąd podczas reorganizacji i wdrażania nowych członków, czego efekty – w postaci znacznego skrócenia czasu trwania postępowań – są już widoczne (zob. s. 59). Zbieg okoliczności i kolejny symbol: zakończenie reformy zbiegło się w czasie z 30. rocznicą powstania Sądu, którą obchodzono 25 września, w dniu objęcia stanowisk przez 12 pierwszych sędziów w 1989 r., w ramach konferencji zatytułowanej „Sąd Unii Europejskiej w epoce cyfrowej” (zob. s. 65).

Jednak instytucja sądownicza to również **administracja**, składająca się z kobiet i mężczyzn, którzy swoją codzienną pracą wspierają działalność sądów.

Administracja ta stawia sobie za cel ciągłe doskonalenie swoich służb w dążeniu do podwyższania **jakości i skuteczności**, tak by pomóc sądom pokonać wyzwanie, jakie stanowi wzrost

liczby i zróżnicowania spraw sądowych. W 2019 r. uruchomiono w tym celu kilka projektów, wprowadzających nowe rozwiązania techniczne lub organizacyjne.

Dyrekcja Badań i Dokumentacji podjęła dodatkowe działania w zakresie wstępnego rozpatrywania spraw – w odniesieniu do wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i mechanizmu wstępnego przyjmowania odwołań do rozpoznania – oraz udało jej się połączyć wysiłki z Dyrekcją ds. Komunikacji przy opracowywaniu komunikatów prasowych i sprawozdania rocznego w sprawie działalności sądowniczej. Dyrekcja Biblioteki udostępniła nowe narzędzie do wyszukiwania piśmiennictwa i zdywersyfikowała swój katalog, kontynuując swe przekształcenie w centrum dokumentacji ośrodka zarządzania wiedzą. Z kolei Dyrekcja Technologii Informacyjnej, ukończywszy etap rozpoznania zapotrzebowania gabinetów i służb, kontynuowała prace nad wdrożeniem zintegrowanego systemu zarządzania sprawami, na który w sierpniu 2019 r. został rozpisany przetarg, a także rozpoczęła szeroko zakrojony program wymiany sprzętu komputerowego personelu Trybunału w ramach strategii mobilności. Jednocześnie Trybunał z uwagą przygląda się możliwości wykorzystania sztucznej inteligencji do specyficznych potrzeb instytucji, wskutek czego wdrożono już pierwsze zastosowania w Dyrekcji Generalnej ds. Wielojęzyczności, polegające na wprowadzeniu do użycia narzędzia opartego na tzw. tłumaczeniu neuronowym. Takie ułatwienie techniczne umożliwi tej służbie sprostanie rosnącemu obciążeniu pracą, przy jednoczesnym zachowaniu dwóch podstawowych zasad wielojęzyczności: zagwarantowania każdej stojącej przed sądem jednostce możliwości wniesienia sprawy do Trybunału w wybranym przez siebie języku oraz zapewnienia rozpowszechniania orzecznictwa w każdym z 24 języków urzędowych, którymi posługują się obywatele Unii Europejskiej.

Przy realizacji tych rozmaitych projektów wszystkie służby korzystały ze wsparcia Dyrekcji Zasobów Ludzkich, której rolą są działania na rzecz szkolenia zawodowego i dobrych warunków pracy. Rok 2019 upłynął pod znakiem *jobshadowing*, akcji promującej wymianę dobrych praktyk i zacieranie podziałów, wdrożenia programu szkoleń z zakresu zarządzania dla kadry kierowniczej średniego i wyższego szczebla oraz wprowadzenia systemu chwilowej telepracy w ramach tendencji do modernizacji i elastyczności organizacji pracy.

Wreszcie, instytucja sądownicza podążająca z duchem czasu jest również **instytucją otwartą** dla społeczeństwa, promującą **dostęp do informacji i dzielenie się wiedzą**.

Trybunał i sądy najwyższe uczestniczące w Sieci Sądowej Unii Europejskiej (RJUE) zdecydowały się udzielić od listopada 2019 r. publicznego dostępu we wszystkich językach na stronie Curia do krajowych wniosków w sprawie pytań prejudycjalnych złożonych po dniu 1 lipca 2018 r., orzeczeń sądów krajowych dotyczących prawa Unii oraz rozmaitych dokumentów naukowych lub edukacyjnych sporządzanych przez sądy należące do RJUE, w językach przez nie udostępnionych. Sędziowie, prawnicy i naukowcy z całego świata mogą teraz korzystać z niezwykle bogatej dokumentacji dotyczącej prawa Unii i jego stosowania w państwach członkowskich.

Ponadto, oprócz tego, że jest już na Twitterze i YouTube, instytucja zdywersyfikowała swoje kanały komunikacji w ramach rozwoju **strategii cyfrowej**, w związku z czym w grudniu 2019 r. założyła i obecnie prowadzi profil LinkedIn. Konto już po kilku dniach miało 30 000 obserwujących, zaś obecność w tym serwisie umożliwia Trybunałowi zamieszczanie aktualności prawnych i instytucjonalnych w przestrzeni mającej dużą widoczność w kręgach zawodowych, a tym samym poprawę dostępu obserwatorów (prawników, dziennikarzy, obywateli) do różnych tematów istotnych dla ich działalności (monitorowanie spraw, komunikaty prasowe, wydarzenia).

Wreszcie, świadom znaczenia, jakie – obok możliwości oferowanych przez technologię cyfrową – mają bezpośrednie kontakty, Trybunał jest nadal zaangażowany w organizację **Forum sędziów i prokuratorów** (trzydniowe seminarium, w którym uczestniczyło ponad 150 sędziów i prokuratorów krajowych) oraz **Dnia Otwartego**, który w tym roku przyciągnął rekordową liczbę odwiedzających (prawie 5000), co świadczy o zainteresowaniu, jakie powszechnie wzbudza.

Ten krótki przegląd podejmowanej w 2019 r. działalności ukazuje wolę Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – instytucji sądowniczej, która jest gwarantem Unii opartej na prawie i poszanowaniu wartości demokratycznych – do kontynuowania z całym zaangażowaniem procesu modernizacji na poziomie instytucjonalnym i administracyjnym, w dążeniu do podwyższania poziomu i wydajności prac oraz wielojęzycznego otwarcia na świat.

Alfredo Calot Escobar
Sekretarz

B | TRYBUNAŁ ZWIĘKSZA SWĄ OBECNOŚĆ W SIECIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Informowanie obywateli jest demokratycznym obowiązkiem instytucji publicznej. W dodatku skuteczna komunikacja nie jest już dziś relacją jednostronną. Portale społecznościowe stały się środkami przekazu niezbędnymi dla nowoczesnej służby publicznej, chcącej skutecznie komunikować się ze społeczeństwem. Za pośrednictwem tych nowych mediów Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przemawia dziś nie tylko do dziennikarzy i świata prawniczego, ale także, przede wszystkim, do obywateli. Wszyscy użytkownicy mediów społecznościowych mogą teraz zapoznać się ze sprawami toczącymi się przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem, wyrokami i opiniami, odbywającymi się w instytucji wydarzeniami, ofertami pracy, a także różnymi specjalistycznymi i popularnymi publikacjami.

Trybunał już aktywnie i z dużym powodzeniem korzysta z Twittera (dwa konta – w języku francuskim i angielskim – działają od 2013 r.) i z YouTube (kanał działający od 2017 r.), zaś obecnie instytucja pragnie mocniej rozpowszechnić informacje prawne. To zadanie wpisuje się w prowadzoną przez Trybunał strategię cyfrową.

Dlatego też od 2019 r. instytucja posiada własny profil na profesjonalnym portalu społecznościowym **LinkedIn**. Przy stale rosnącej liczbie obserwujących (ich liczba wzrosła z ponad 22 000 w listopadzie 2019 r. do ponad 30 000 na dzień 31 grudnia 2019 r., co stanowi 34% wzrost w ciągu dwóch miesięcy), wyniki na tej platformie przekroczyły wszelkie oczekiwania. Średni **współczynnik zaangażowania** na profilu Trybunału – 5,95% w grudniu – jest znacznie wyższy od średniego zaangażowania dla całej sieci LinkedIn (0,054%), a każda publikacja na profilu Trybunału dociera do ponad 10 000 użytkowników.

W 2019 r. Trybunał stworzył po raz pierwszy stronę wydarzenia na Facebooku (**Facebook Event**) poświęconą wyłącznie promocji Dnia Otwartego, zarówno przed imprezą (z wywiadami

z wolontariuszami, odliczaniem czasu i wieloma praktycznymi informacjami), jak i w trakcie imprezy (z krótkimi, zamieszczanymi co godzinę relacjami). Ta strona zyskała zasięg wynoszący prawie 70 000 osób. Bezprecedensowa liczba odwiedzających w tym dniu (ponad 4800) świadczy o sukcesie kampanii Trybunału na tym portalu społecznościowym.

Oba konta na **Twitterze** również cieszyły się w 2019 r. stałym powodzeniem, osiągając ponad 81 000 obserwujących na dzień 31 grudnia 2019 r. i średni współczynnik zaangażowania między 2 a 3% (znacznie wyższy niż średnie zaangażowanie na Twitterze ogółem, wynoszące 0,03%).

Zachęcony powodzeniem swojej działalności na kanale **YouTube**, w 2019 r. Trybunał dodał trzy nowe animacje, skupiające się na pracy Trybunału i wpływie jego orzecznictwa na życie obywateli. Tematami filmów jest orzecznictwo w dziedzinie sportu, przestrzeni cyfrowej i ochrony środowiska. Cała seria liczy obecnie 13 odcinków i wszystkie są dostępne w 23 trzech językach urzędowych Unii Europejskiej. W sumie liczba odsłon na tym kanale wzrosła w 2019 r. o 50% w porównaniu z 2018 r.

Śledź nas na naszych portalach społecznościowych!

 Twitter EN

 LinkedIn

 Twitter FR

 YouTube

Współczynnik zaangażowania oznacza odsetek polubionych lub podanych dalej („retweet”) tweetów, co wskazuje na zainteresowanie obserwujących rozpowszechnianymi na Twitterze informacjami.

C | INSTYTUCJA CHRONIĄCA ŚRODOWISKO NATURALNE

Od wielu lat Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzi ambitną politykę w dziedzinie środowiska, której celem jest spełnienie najbardziej wymagających norm w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska naturalnego.

Realizacji projektów dotyczących gmachów instytucji, jak również codziennemu zarządzaniu zasobami i narzędziami, które ma ona do dyspozycji, przyświeca nieustanna troska o poszanowanie środowiska naturalnego, o czym świadczy uzyskanie **rejestracji w EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) w dniu 15 grudnia 2016 r.

Certyfikacja EMAS, stworzona w drodze rozporządzenia europejskiego i przyznawana organizacjom spełniającym surowe wymogi w zakresie polityki środowiskowej i starań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, stanowi wymowny wyraz uznania dla zaangażowania ekologicznego Trybunału oraz jego wysokiej efektywności środowiskowej.

W corocznym **Oświadczeniu w sprawie polityki środowiskowej** Trybunał przedstawia szczegóły bilans swojego oddziaływania na środowisko oraz obecne i przyszłe projekty środowiskowe instytucji.

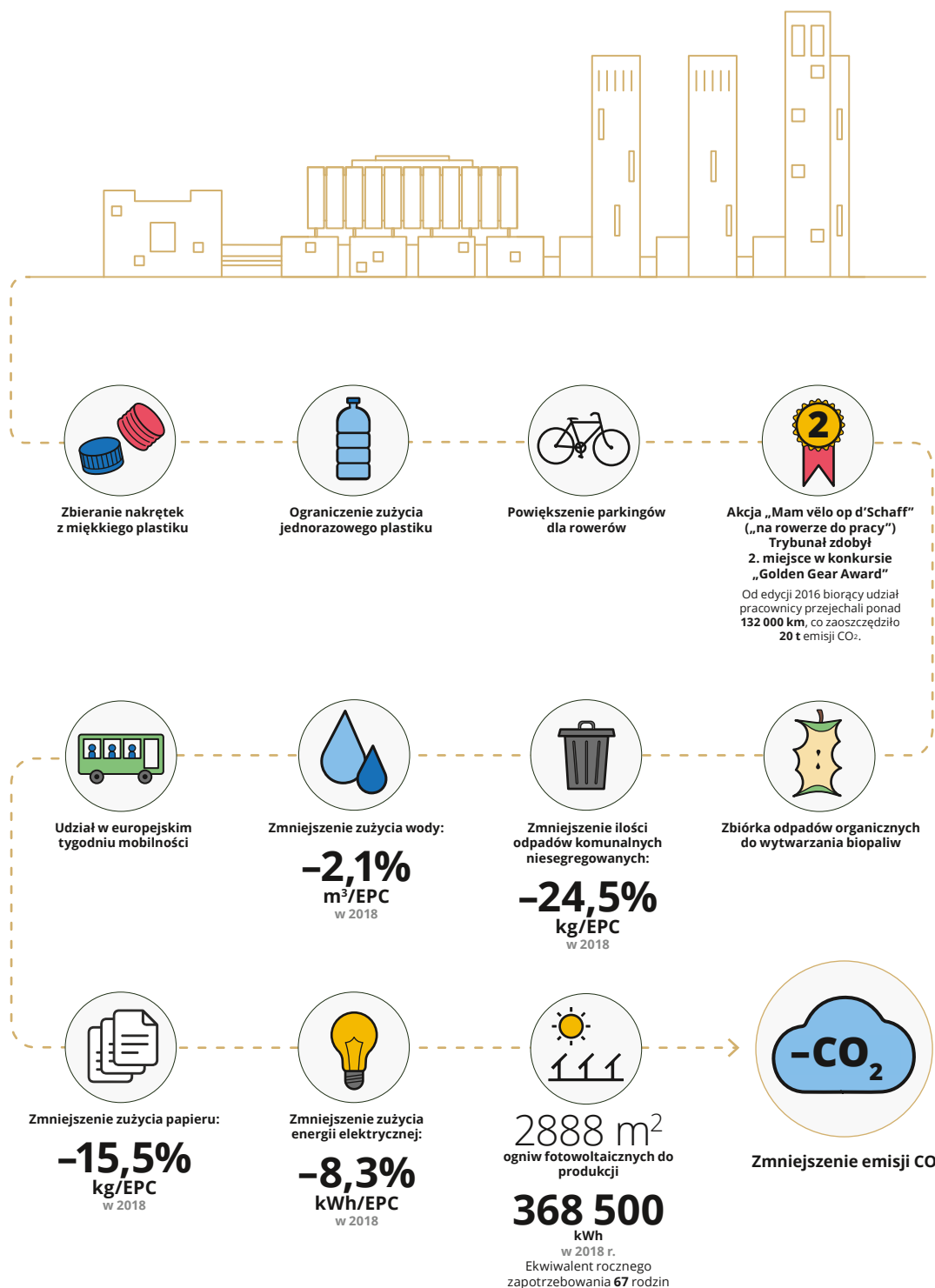
Wszystkim nowym osobom Trybunał oferuje **moduł szkoleniowy online**, aby zapoznać je ze środowiskowymi aspektami ich codziennej pracy oraz podpowiedzieć właściwe nawyki w zakresie narzędzi informatycznych i biurowych, zużycia energii i wody, odpadów i dojazdów.

Z konkretnych działań Trybunał wyznaczył sobie cel polegający na zmniejszeniu w okresie 2016–2018 o 10% udziału **odpadów nadających się do odzysku** w odpadach zmieszanych. Faktycznie udział ten zmniejszył się o 24,5%, a więc znacznie przekroczono pierwotny cel.

Fakt, że od 1 grudnia 2018 r. **Aplikacja „e-Curia”** (zob. s. 26), służąca do przekazywania dokumentów procesowych między przedstawicielami stron a sądami tworzącymi Trybunał, wywiera pozytywny wpływ na środowisko. Przykładowo gdyby wszystkie strony pism procesowych przekazanych Trybunałowi Sprawiedliwości i Sądowi przez e-Curia w 2019 r. (prawie milion) zostały złożone w formie papierowej, wraz z kompletem ich odpisów, spowodowałoby to sporządzenie około 5 mln stron dokumentów, co odpowiada około 12,5 tonom papieru, które ponadto musiałyby zostać fizycznie dostarczone do Luksemburga.

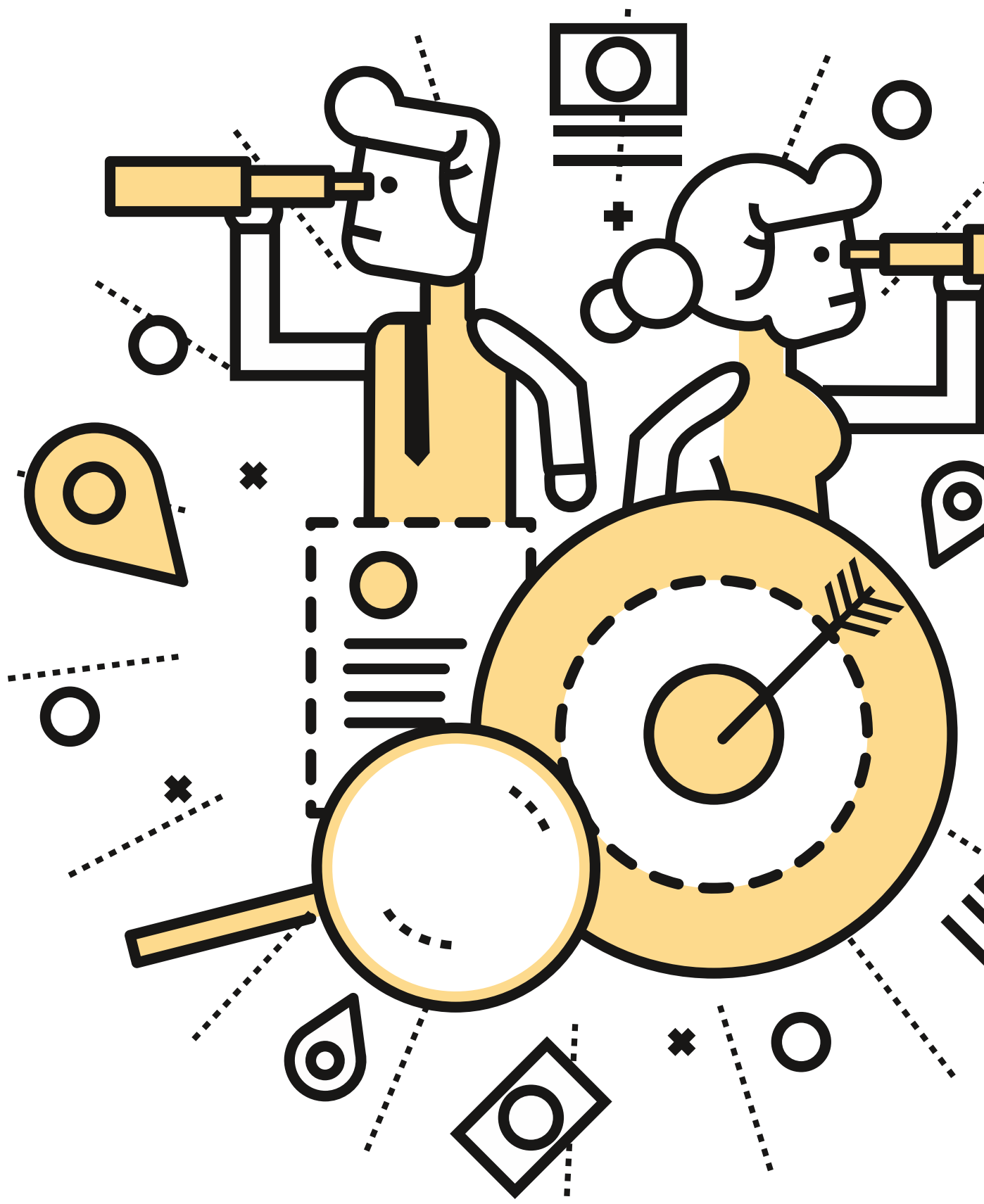

EMAS
VERIFIED
ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT

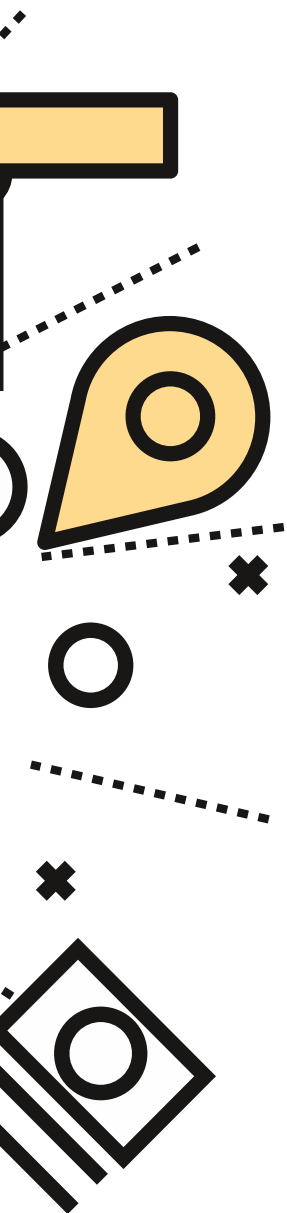

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) jest jednostką miary działalności zawodowej, niezależną od rozbieżności w tygodniowej liczbie godzin pracy poszczególnych pracowników wynikających z różnych systemów czasu pracy.

Wskaźniki środowiskowe dotyczące wody, odpadów, papieru i energii elektrycznej odnoszą się do **2018 r.** Zmiany są liczone w stosunku do 2015 r. (roku referencyjnego).

SPOJRZENIE W PRZYSZŁOŚĆ

ODPOWIEŹ NA WYZWANIA NOWEJ DEKADY

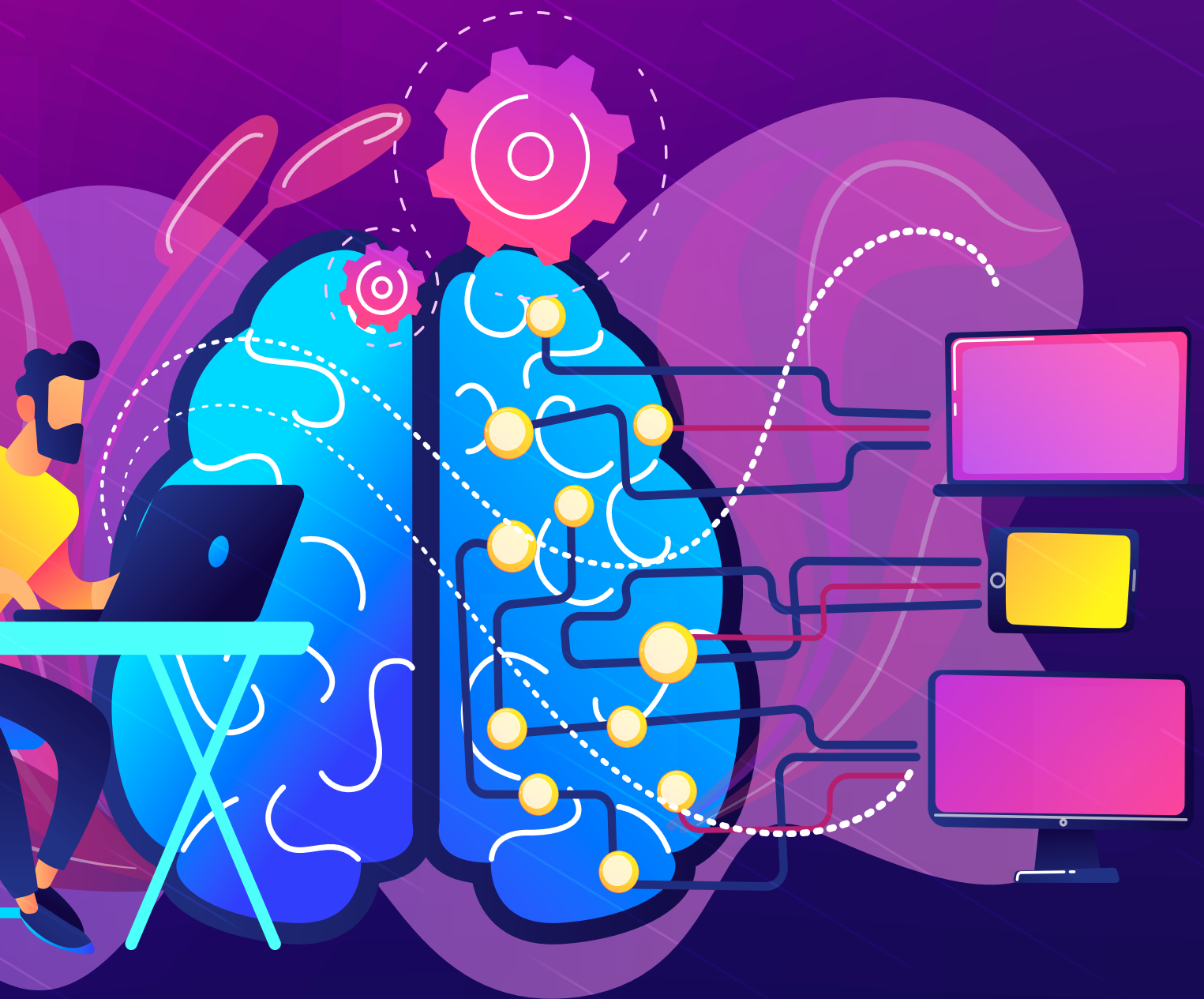
Rok 2020 jest początkiem nowej dekady i z wielu powodów zapowiada się jako kluczowy czas dla sądów Unii.

Jeśli chodzi o postępowania sądowe, rekordowa liczba spraw wniesionych do Trybunału Sprawiedliwości i Sądu w 2019 r. daje wyobrażenie o wyzwaniu stojącym przed tą instytucją w 2020 r.: musi ona zapewnić wzrost wydajności przy zachowaniu tego samego poziomu skuteczności i jakości. Tendencja wzrostowa liczby postępowań prowadzonych przed sądami Unii zdaje się utrzymywać z roku na rok, a można się spodziewać, że będzie jeszcze postępować, w szczególności ze względu na konsekwencje Brexitu, ustanowienie Prokuratury Europejskiej, wzrost liczby spraw dotyczących bankowości i finansów oraz potencjalne spory dotyczące środowiska naturalnego w związku z wprowadzeniem „Europejskiego Zielonego Ładu”.

Uprzedzając te zmiany, Trybunał rozpoczął już poszukiwanie nowoczesnych i skutecznych rozwiązań. Centrum zainteresowania instytucji stanowią możliwości, które oferuje sztuczna inteligencja, w szczególności z uwagi na jej potencjalne zastosowania w sferze tłumaczeń prawniczych, badań prawnych i analizy orzecznictwa.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie reformy struktury sądownictwa Unii (rozporządzenie 2015/2422) w 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości przedstawi także Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji sprawozdanie z funkcjonowania Sądu.

**POZOSTAŃMY
W KONTAKCIE!**

Przejdź do portalu wyszukiwarki orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i Sądu za pośrednictwem strony Curia:

curia.europa.eu

Śledź aktualności orzecznicze i instytucjonalne:

- czytając **komunikaty prasowe**: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- dokonując subskrypcji **kanałów RSS** Trybunału: curia.europa.eu/jcms/RSS
- śledząc **konto Twitter** instytucji: [CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) lub [eucourtpress](https://twitter.com/eucourtpress)
- śledząc konto **LinkedIn**
- ściągając aplikację **App CVRIA** na smartfony i tablety

Aby dowiedzieć się więcej na temat działalności instytucji:

- odwiedź stronę dotyczącą **sprawozdania rocznego za rok 2019**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Panorama roku
 - Sprawozdanie dotyczące działalności sądowej
 - Sprawozdanie dotyczące zarządzania
- obejrzyj **animacje na kanale YouTube**

Dostęp do dokumentów instytucji:

- **archiwa historyczne**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **dokumenty administracyjne**: curia.europa.eu/jcms/documents

Odwiedź siedzibę Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

- instytucja oferuje specjalnie przygotowane **programy wizyt** z uwzględnieniem zainteresowań grupy (udział w rozprawie, zwiedzanie gmachów lub kolekcji sztuki z przewodnikiem, wizyta szkoleniowa): curia.europa.eu/jcms/visits
- dzięki **wirtualnej wycieczce** możesz także obejrzeć z lotu ptaka zespół budynków i wejść do nich, nie ruszając się z domu: curia.europa.eu/visit360/

W celu uzyskania informacji dotyczących instytucji:

- napisz do nas za pośrednictwem **formularza kontaktowego**: curia.europa.eu/jcms/contact

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Trybunał Sprawiedliwości
L-2925 Luksemburg
Tel. +352 4303-1

Sąd
L-2925 Luksemburg
Tel. +352 4303-1

Trybunał w internecie: <http://www.curia.europa.eu>

Tekst ukończono w lutym 2020 r.

Dane według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Ani instytucja, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania powyższych informacji.

Luksemburg: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Dyrekcja ds. Komunikacji

Wydział „Publikacje i media elektroniczne”

Zdjęcia: © Unia Europejska, 2019–2020

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Zabronione jest wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych dokumentów, do których Unia Europejska nie posiada praw autorskich, bez uzyskania zgody posiadaczy praw autorskich.

PRINT	QD-AQ-20-001-PL-C	ISBN 978-92-829-3327-5	ISSN 2467-138X	doi:10.2862/645307
PDF	QD-AQ-20-001-PL-N	ISBN 978-92-829-3308-4	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/318434

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrekcja ds. Komunikacji
Wydział „Publikacje i media elektroniczne”

Maj 2020

